

Analiza ilościowa prac komisji sejmowych nad projektami ustaw wniesionymi do Sejmu IV kadencji w latach 2001 - 2003

Marzec 2004

Justyna Osiecka-Chojnacka

Raport

Nr 222

Niniejsze opracowanie zawiera informacje o pracach legislacyjnych toczących się w komisjach sejmowych nad projektami ustaw, które wpłynęły do Sejmu w dwóch pierwszych latach IV kadencji. Praca legislacyjna prowadzona w komisjach sejmowych jest niezwykle istotna dla przebiegu i rezultatów procesu legislacyjnego toczącego się w Sejmie. Komisje sejmowe cieszą się bowiem znaczną autonomią w zakresie ukierunkowania prac i wyboru trybu działania. Zasadniczą ideą Raportu jest przedstawienie analizy statystycznej wybranego aspektu procesu legislacyjnego. Taka analiza jest przyczynkiem do szerszych badań nad stanowieniem prawa.

Spis treści

Wprowadzenie	1
1. Projekty ustaw inicjowane przez komisje sejmowe	2
2. Rozpatrywanie projektów ustaw w komisjach sejmowych	3
2.1. Pierwsze czytanie projektów ustaw w komisjach sejmowych	3
2.1.1. Wspólne prace komisji w zakresie rozpatrywania projektów	4
2.1.2. Projekty ustaw według komisji sejmowych przeprowadzających pierwsze czytanie	6
2.1.3. Czas od skierowania projektu do pierwszego czytania do odbycia pierwszego czytania	8
2.2. Prace w komisjach sejmowych przed skierowaniem projektu do drugiego czytania	10
2.2.1. Tryb rozpatrywania projektów ustaw	10
2.2.2. Projekty według rozpatrujących je komisji sejmowych	12
2.2.3. Liczba posiedzeń komisji i podkomisji przed przygotowaniem wniosku do drugiego czytania	14
2.2.4. Czas od pierwszego czytania do drugiego czytania	16
2.2.5. Wnioski komisji skierowane do drugiego czytania projektów	17
2.3. Prace w komisjach sejmowych nad przygotowaniem dodatkowego sprawozdania do drugiego czytania projektów ustaw	17
3. Rozpatrzenie uchwały Senatu w komisjach sejmowych	20
4. Rozpatrywanie wniosków Prezydenta w komisjach sejmowych	22
5. Efektywność procesu legislacyjnego	23
Podsumowanie	26

Wprowadzenie

Niniejsze opracowanie zawiera informacje o pracach legislacyjnych toczących się w komisjach sejmowych nad projektami ustaw, które wpłynęły do Sejmu w dwóch pierwszych latach IV kadencji. Przedstawiono w nim zakres prac poszczególnych komisji oraz tryb rozpatrywania projektów, a w szczególności wspólne prace komisji sejmowych, powoływanie podkomisji przeznaczonych do rozpatrywania projektów i liczbę posiedzeń poświęconych rozpatrzeniu projektów. Informacje te są uzupełnieniem i uszczegółowieniem analizy procesu legislacyjnego przedstawionej w Raporcie BSiE dotyczącym dwóch pierwszych lat IV kadencji Sejmu.¹ Niniejsze opracowanie stanowi odrębną całość. Jego zasadniczą ideą jest przedstawienie analizy statystycznej wybranego aspektu procesu legislacyjnego.

Praca legislacyjna prowadzona w komisjach sejmowych jest niezwykle istotna dla przebiegu i rezultatów procesu legislacyjnego toczącego się w Sejmie. Jej cechą charakterystyczną jest stosunkowo duża autonomia komisji sejmowych w zakresie ukierunkowania prac i wyboru trybu działania. Przedstawione w opracowaniu dane obrazują zagadnienie organizacji pracy w komisjach sejmowych, niosą także pewną wiedzę o przedmiotowym zakresie projektów ustaw.

Analiza zakresu i trybu prac prowadzonych w komisjach sejmowych nad projektami ustaw, które wpłynęły w dwóch pierwszych latach IV kadencji Sejmu, czyli od 19 października 2001 r. do 19 października 2003 r. przygotowana została na podstawie bazy danych dotyczącej procesu legislacyjnego Kancelarii Sejmu według jej stanu na dzień 8 grudnia 2003 r.

¹ Raport nr 221 ukazujący się w serii publikacji wydawanych przez BSiE począwszy od I kadencji Sejmu.

W Aneksie zawarto wykaz projektów ustaw inicjowanych przez komisje sejmowe oraz wykaz podkomisji prowadzących prace legislacyjne w analizowanym okresie wraz z informacją o liczbie ich członków.

1. Projekty ustaw inicjowane przez komisje sejmowe

Poselskie projekty ustaw mogą być wnoszone przez komisje sejmowe lub przez co najmniej 15 posłów podpisujących projekt.

W omawianym okresie 11 komisji sejmowych zgłosiło w sumie 20 projektów ustaw. Projekty komisyjne stanowiły 2,8% ogółu zgłoszonych projektów ustaw w pierwszych dwóch latach IV kadencji Sejmu i 11% zgłoszonych w tym okresie projektów poselskich. Dla porównania zaznaczymy, że udział projektów komisyjnych wśród ogółu projektów wynosił 8% w I Kadencji Sejmu, 8% w II Kadencji Sejmu oraz 7% w III Kadencji Sejmu. **W IV kadencji można więc mówić o ograniczeniu aktywności komisji sejmowych jako inicjatorów projektów ustaw.**

Wśród projektów komisyjnych zdecydowanie dominowały projekty nowelizacji ustaw. Jedyne Komisja Infrastruktury przedstawiła kompleksowy projekt ustawy – komisyjny projekt ustawy – Prawo lotnicze (Druk Sejmowy nr 385). Trzeba jednak podkreślić, że projekt ten bazował w dużej mierze na projekcie rozpatrywanym już w poprzedniej kadencji Sejmu.²

Tryb prac nad przygotowaniem projektów komisyjnych w kilku przypadkach wiązał się z powołaniem podkomisji. Komisja Kultury Fizycznej i Sportu powołała w analizowanym okresie:

- podkomisję nadzwyczajną do przygotowania komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych,
- podkomisję nadzwyczajną do przygotowania komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- podkomisję nadzwyczajną do opracowania komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o kulturze fizycznej.

Komisja Rozwoju Wsi i Rolnictwa powołała:

- podkomisję nadzwyczajną do przygotowania komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym,
- podkomisję nadzwyczajną do opracowania projektu ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku mleka i przetworów mlecznych.

Komisja Łączności z Polaków z Zagranicą powołała:

- podkomisję nadzwyczajną ds. projektu ustawy o stwierdzeniu pochodzenia polskiego osób zamieszkałych za granicą i ich uprawnieniach.

² Por. Biuletynie Komisji Infrastruktury (nr 26) z dnia 19 marca 2002 r. W informacji o założeniach komisyjnego projektu ustawy Prawo lotnicze czytamy: „Sejm poprzedniej kadencji oraz Senat przyjęły projekt ustawy **Prawo lotnicze** przy sprzeciwie ówczesnej opozycji. Jednak pan prezydent zgłosił weto wobec projektu ustawy, głównie z powodu niewystarczających regulacji związanych z bezpieczeństwem, co ujawniło się po 11 września ubiegłego roku. Nowy komisyjny projekt ustawy w dużym stopniu wykorzystuje elementy zapisu z poprzedniego projektu ustawy, eliminuje zapisy niewystarczające, a także porządkuje gospodarkę finansową przedsiębiorstwa w stosunku do projektu odrzuconego”.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej powołała:

- o podkomisję nadzwyczajną do opracowania projektu ustawy o zmianie ustaw: Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza, prezydenta miasta.

Największą aktywnością w zakresie inicjatywy ustawodawczej wykazała się Komisja Rozwoju Wsi i Rolnictwa, która przedstawiła 4 projekty nowelizacji. Komisje Ustawodawcza i Gospodarki przygotowały po trzy projekty ustaw. Komisja Kultury Fizycznej i Sportu przygotowała dwa projekty, zaś po jednym wniosły komisje: Etyki Poselskiej, Finansów Publicznych, Kultury i Środków Masowego Przekazu, Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Obrony Narodowej, Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych, Infrastruktury, Odpowiedzialności Konstytucyjnej.³

Spośród 20 komisyjnych projektów ustaw w analizowanym okresie Sejm uchwalił 10 projektów, zaś 10 jest w dalszym ciągu rozpatrywane. W większości, bo w przypadku 6 projektów, znajdują się one na etapie odesłania do pierwszego czytania w komisjach sejmowych. Zwraca uwagę fakt, że w kilku przypadkach projektów komisyjnych tok prac legislacyjnych zatrzymał się. Na drugie czytanie bardzo długo oczekują następujące projekty ustaw:

- o **528 dni** – przygotowany przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi – komisyjny projekt ustawy o zmianie ustaw o systemie oświaty, o działach administracji rządowej, przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Druk Sejmowy nr 331), skierowany przez Sejm do Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

- o **641 dni** – przygotowany przez Komisję Mniejszości Narodowych i Etnicznych – komisyjny projekt ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych w Rzeczypospolitej Polskiej (Druk Sejmowy nr 223) Skierowany przez Sejm do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

Jeden z projektów zgłoszonych przez Komisję Gospodarki – projekt ustawy o zmianie ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Druk Sejmowy nr 1698) – okazał się na tyle kontrowersyjny, że Komisja Polityki Społecznej i Rodziny w swym sprawozdaniu (Druk Sejmowy nr 2107) proponowała jego odrzucenie.

Podsumowując, w dwóch pierwszych latach IV kadencji Sejmu można mówić o stosunkowo ograniczonej aktywności komisji sejmowych jako wnioskodawców projektów ustaw, zarówno jeśli chodzi o liczbę wniesionych ustaw jak i ich zakres. Zjawisko to wiąże się z utrwalającą się już od kilku kadencji tendencją dominacji projektów przygotowanych przez rząd.

2. Rozpatrywanie projektów ustaw w komisjach sejmowych

2.1. Pierwsze czytanie projektów ustaw w komisjach sejmowych

Pierwsze czytanie projektu ustawy obejmuje uzasadnienie projektu przez wnioskodawcę, debatę w sprawie ogólnych zasad projektu oraz pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawcy i może odbywać się na posiedzeniu Sejmu lub posiedzeniu komisji sejmowej.

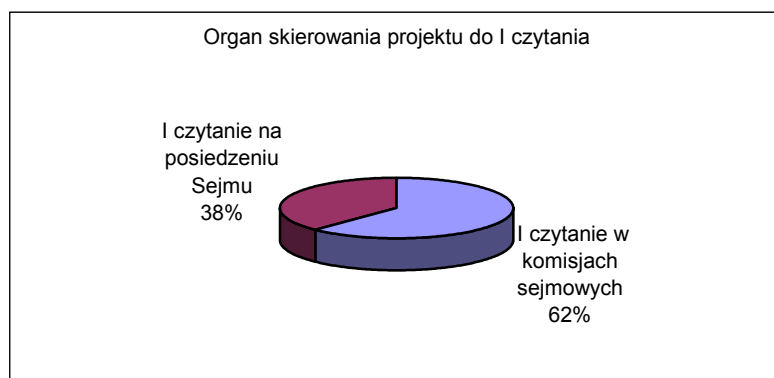
Na 673 projekty ustaw, których wpłynęły do Sejmu w pierwszych dwóch latach IV kadencji do pierwszego czytania w analizowanym okresie skierowano 671 projektów.

³ Wykaz projektów komisyjnych zgłoszonych w analizowanym okresie w Aneksie.

Dwa projekty w chwili zamknięcia bazy (8 grudnia 2003 r.) pozostawały bez decyzji w sprawie organu odbywającego I czytanie:

- o rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o dodatkach mieszkaniowych (Druk Sejmowy nr 967), wpłynął 7 października 2002 r.;
- o rządowy projekt ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Druk Sejmowy nr 2118), wpłynął 15 października 2003 r.

W analizowanym okresie zdecydowana większość projektów ustaw została skierowana do pierwszego czytania w komisjach sejmowych – do komisji trafiło 418 projektów ustaw, do Sejmu 253 projekty ustaw.

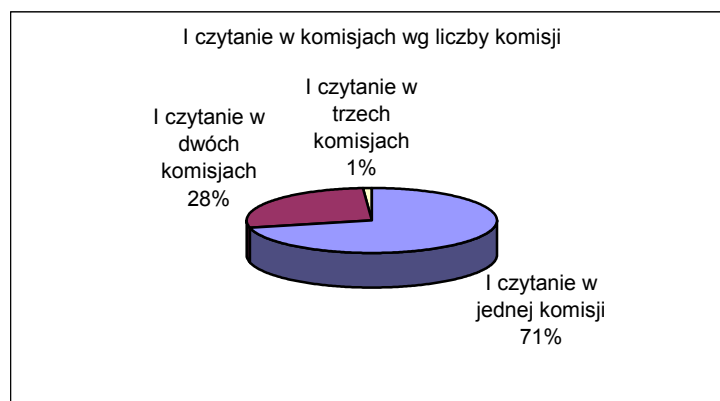

Wykres 1

W analizowanym okresie w komisjach odbyły się pierwsze czytania 387 projektów ustaw, 6 projektów wycofano, zaś 25 oczekiwało na przeprowadzenie pierwszego czytania.

2.1.1. Wspólne prace komisji sejmowych w zakresie rozpatrywania projektów

W przypadku, gdy przedmiotowy zakres projektu ustawy dotyczy dziedziny leżącej w kompetencjach kilku komisji sejmowych, projekt może być skierowany do więcej niż jednej komisji sejmowej. W grupie projektów skierowanych do pierwszego czytania w komisjach dominowały projekty ustaw skierowane do pracy w jednej komisji, było ich 298. Natomiast 115 projektów miało być rozpatrywanych przez dwie komisje. Jedynie w przypadku 5 projektów skierowanie dotyczyło trzech komisji.

Wykres 2

Komisje, do których skierowany został do rozpatrzenia projekt ustawy obradują nad nim na wspólnych posiedzeniach (art. 40 Regulaminu Sejmu). Dodajmy, że w pracach nad projektem mogą brać udział także posłowie nie będący członkami komi-

sji, do których został skierowany projekt. Regulamin Sejmu stanowi, że o posiedzeniu komisji, na którym odbywać się ma pierwsze czytanie, zawiadamia się wszystkich posłów; każdy poseł może wziąć udział w tym posiedzeniu albo pisemnie zgłosić uwagi lub propozycje poprawek (art. 38). Niestety brak informacji w jakim zakresie posłowie korzystają z tej możliwości.

Skierowaniu projektu do pierwszego czytania w określonych komisjach sejmowych może też towarzyszyć zalecenie dodatkowego zasięgnięcia opinii innych komisji. W analizowanym okresie takie zalecenie zastosowano tylko w odniesieniu do 18 projektów. Można więc mówić, że nie jest to częsta praktyka.

Komisje rozpatrujące projekt mogą też z własnej inicjatywy zwrócić się do innych komisji z prośbą o wyrażenie opinii o projekcie lub jego części (art. 40 Regulaminu Sejmu). To uprawnienie jest podkreślone także w osobnym rozdziale Regulaminu Sejmu dotyczącym postępowania z projektami ustaw dostosowujących polskie ustawodawstwo do prawa Unii Europejskiej, w odniesieniu do Komisji Europejskiej. Jest to komisja właściwa dla wszystkich projektów ustaw dostosowujących, które z natury rzeczy leżą także w przedmiotowym zakresie zainteresowania innych komisji określanych jako „komisje branżowe”. Komisja Europejska może zwrócić się o przedstawienie opinii o projekcie ustawy dostosowującej polskie prawo do ustawodawstwa Unii Europejskiej przez inne komisje, które mają obowiązek przedstawić pisemną opinię w terminie zgodnym z harmonogramem prac Komisji Europejskiej (art. 101 Regulaminu Sejmu).⁴

Szczególną kwestią jest współdziałanie Komisji Ustawodawczej w pracach komisji nad projektami ustaw. Do zakresu działania Komisji Ustawodawczej należą sprawy problematyki legislacji i spójności prawa, współdziałania w organizowaniu procesu ustawodawczego i zapewnienia jego prawidłowości, rozpatrywania projektów ustaw i uchwał o szczególnym znaczeniu prawnym lub o znacznym stopniu złożoności legislacyjnej.

Jeżeli projekt ustawy nie zostanie skierowany do Komisji Ustawodawczej, Prezydium Komisji Ustawodawczej może wyznaczyć spośród członków Komisji Ustawodawczej przedstawicieli, którzy uczestniczą w posiedzeniach komisji, do których projekt został skierowany, czyli tzw. komisjach właściwych. Przedstawiciele Komisji Ustawodawczej, uczestnicząc w posiedzeniach komisji właściwych, zgłaszają wnioski lub propozycje poprawek w imieniu Komisji Ustawodawczej, bez prawa udziału w głosowaniu (art. 81 ust 1 Regulaminu Sejmu).

W pierwszych dwóch latach IV kadencji Sejmu Komisja Ustawodawcza wyznaczyła swoich przedstawicieli do uczestniczenia w pracach nad 219 projektami ustaw, co stanowi 32,5% ogółu projektów ustaw, które wpłynęły do Sejmu w analizowanym okresie. Można więc mówić o jej znacznej aktywności w tym względzie. Osobną kwestią jest skala rzeczywistego zaangażowania przedstawicieli komisji w prace legislacyjne w innych komisjach.

Zapewnione w Regulaminie Sejmu możliwości różnych form współpracy przy rozpatrywaniu ustaw w komisjach sejmowych są jednym z zabezpieczeń przed popełnianiem błędów merytorycznych, czy legislacyjnych w trakcie prac. Niewątpliwie jest to zagadnienie ważne dla opisu trybu prac w komisjach, lecz w niniejszej statystycznej, ilościowej analizie zostanie w dużej mierze pominięte. Podobnie, jak również istotna dla opisu organizacji i trybu pracy komisji, sprawa uczestniczenia – na zaproszenie prezydiów komisji – w ich posiedzeniach osób spoza Sejmu: przedstawicieli

⁴ W zasobach statystycznych Kancelarii Sejmu brak zbiorczych, syntetycznych danych o tym, czy i w jakim zakresie ta zagwarantowana regulaminem możliwość jest wykorzystywana przez komisje.

administracji publicznej, organizacji zawodowych, społecznych, ekspertów komisji (art. 153 i 154 Regulaminu Sejmu).⁵

2.1.2. Projekty ustaw według komisji sejmowych przeprowadzających pierwsze czytanie

W IV kadencji Sejmu pracuje 25 komisji stałych, których przedmiotowy zakres działania jest przedstawiony w załączniku do uchwały Sejmu Rzeczypospolitej z dnia 30 lipca 1992 r. Dwadzieścia trzy z nich były w większym lub mniejszym zakresie zaangażowane w proces legislacyjny już na etapie pierwszego czytania.

Poza tymi komisjami Sejm może powoływać komisje nadzwyczajne, każdorazowo określając cel, zasady i tryb ich działania. Tylko jedna komisja tego rodzaju była zaangażowana w proces legislacyjny na omawianym etapie. Była to Komisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” (NPR).

Ta komisja powołana została do rozpatrywania projektów z pakietu ustaw, których przesłanie do Sejmu w 2002 r. zapowiadano w rządowym dokumencie „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca. Strategia Gospodarcza Rządu SLD–UP–PSL”. Znajduje się w nim wykaz dokumentów programowych i legislacyjnych związanych z realizacją w roku 2002 „Strategii Gospodarczej Rządu”. Planowano, że w I półroczu 2002 r. wpłynę do Sejmu 41 projektów ustaw związanych z pakietem „Przedsiębiorczość”, 14 projektów związanych z reformą finansów publicznych i 22 „innych projektów ustaw”. Na drugie półrocze planowano przygotowanie kolejnych 7 projektów ustaw. W praktyce takie określenie przedmiotowego zakresu działania komisji okazało się dość nieprecyzyjne. Projekty z wykazu trafiały do innych komisji (co było naturalne w wykazie znalazła się np. ustawa budżetowa). Z kolei do komisji nadzwyczajnej trafiały projekty, których nie było w rządowym wykazie np. projekty dotyczące biopaliw. Trzeba podkreślić, że zakres przedmiotowy projektów rozpatrywanych w tej komisji w jakiejś mierze pokrywał się z zakresem przedmiotowym komisji stałych – takich jak Komisja Gospodarki czy Komisja Infrastruktury.

Poniżej przedstawiono liczbę projektów, które skierowano do pierwszego czytania na posiedzeniach poszczególnych komisji, lub zlecono im do zaopiniowania.

Tab. 1 Projekty ustaw skierowane do pierwszego czytania w Komisjach Sejmowych wg komisji (stan bazy na 8 grudnia 2003 r.)

⁵ W tym zakresie także brak zagregowanych danych.

KOMISJE SEJMOWE	Liczba projektów odbywających I czytania w komisji		Liczba projektów zaleconych do opinii komisji*
	projekty OGÓŁEM	projekty nad którymi komisja pracowała osobno	
Europejska (EUR)	87	85	0
Spraw Zagranicznych (SZA)	60	7	0
Finansów Publicznych (FPB)	45	18	2
Administracji i Spraw Wewnętrznych (ASW)	39	22	1
Gospodarki (GOS)	35	23	2
Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)	35	25	0
Infrastruktury (INF)	30	19	2
Sprawiedliwości i Praw Człowieka (SPC)	25	9	1
Obrony Narodowej (OBN)	25	6	1
Edukacji, Nauki i Młodzieży (ENM)	21	11	0
Zdrowia (ZDR)	22	12	0
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” (NPR)	22	21	0
Rozwoju Wsi i Rolnictwa (RRW)	20	9	3
Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych (OSZ)	18	8	2
Skarbu Państwa (SUP)	17	9	1
Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (STR)	14	1	3
Kultury i Środków Masowego Przekazu (KSP)	8	4	1
Kultury Fizycznej i Sportu (KFS)	5	2	0
Regulaminowa i Spraw Poselskich (RSP)	5	4	0
Ustawodawcza (UST)	5	2	0
Łączności Polaków z Zagranicą (LPG)	2	0	0
Do Spraw Kontroli Państwowej (KOP)	1	0	0
Etyki Poselskiej (EPS)	1	0	0

* W przypadku dwóch projektów zalecenie dotyczyło opinii dwóch komisji.

Zdecydowanie najwięcej, bo ok. 20% projektów skierowanych do pierwszego czytania w komisji, trafiło do Komisji Europejskiej. Były to w większości tzw. projekty dostosowawcze, czyli takie w stosunku do których Rada Ministrów zadeklarowała, że mają one na celu harmonizację polskiego ustawodawstwa z prawem Unii Europejskiej.

W analizowanym okresie na 105 projekty dostosowawcze 89 trafiło do pierwszego czytania w komisjach sejmowych, zaś 16 na posiedzenie Sejmu.

Wykres 3

Pierwsze czytanie projektów dostosowawczych w komisjach odbywało się z reguły w Komisji Europejskiej, lecz cztery projekty tego rodzaju trafiły do innych komisji:

- rządowy projekt ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych (Druk Sejmowy nr 269) trafił do Komisji Finansów Publicznych,
- rządowy projekt ustawy o usługach pocztowych (Druk Sejmowy nr 743) trafił do Komisji NPR,
- rządowy projekt ustawy o pomocy społecznej (Druk Sejmowy nr 2012) trafił do PSR,
- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym (Druk Sejmowy nr 2029) do INF.

Komisja Europejska, z reguły rozpatrywała projekty nie współpracując z innymi komisjami sejmowymi i to można uznać za element jej specyfiki. Podobną prawidłowość można zauważyć w odniesieniu do Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”. Również ta komisja z reguły „samodzielnie” przeprowadzała pierwsze czytanie projektów.

Druga pod względem liczby projektów odesłanych do pierwszego czytania, była Komisja Spraw Zagranicznych, która z kolei bardzo często rozpatrywała projekty z innymi komisjami. Znaczny zakres prac legislacyjnych w przypadku tej komisji wynikał z faktu, że uczestniczyła ona w pierwszym czytaniu projektów związanych z ratyfikacją umów międzynarodowych. Dodajmy, że w analizowanym okresie było 57 tego typu projektów ustaw.

Znaczna liczba projektów trafiła do pierwszego czytania w Komisji Finansów Publicznych, do której kompetencji należą sprawy systemu pieniężnego, kredytowego i podatkowego, płac i dochodów, budżetu i planów finansowych państwa, ubezpieczeń majątkowych i która uczestniczy w pracach nad projektami wiążącymi się z istotnymi skutkami dla budżetu państwa.

2.1.3. Czas jaki upływa od daty skierowania do pierwszego czytania do daty jego odbycia

Jak wspomiano w analizowanym okresie komisje przeprowadziły pierwsze czytanie 387 projektów, zaś na pierwsze czytanie oczekiwało 25 projektów.

Regulamin Sejmu nie określa ram czasowych, w których powinni się odbyć I czytanie projektu po jego skierowaniu do organu właściwego. Zastrzega się w nim jedynie, że pierwsze czytanie może odbyć się nie wcześniej niż siódmego dnia od dnia doręczenia posłom druku projektu, chyba że Sejm lub komisje postanowią inaczej (art. 37 Regulaminu Sejmu).

Marszałek Sejmu może zalecić przedstawienie sprawozdania komisji w określonym terminie. W omawianym okresie datę przedstawienia sprawozdania określono w odniesieniu 24 projektów – były to projekty rządowe mające klauzulę pilności. Dodajmy, że w omawianym okresie do Sejmu wpłynęło 27 pilnych projektów rządowych i w znakomitej większości trafiły one do pierwszego czytania w komisjach, tylko 3 skierowano do pierwszego czytania na posiedzeniu Sejmu.

W analizowanym okresie średni czas, jaki upłynął od skierowania projektu do pierwszego czytania wynosił – dla ogółu projektów, których pierwsze czytanie się odbyło – 26 dni. Okazało się, że szybciej odbywa się pierwsze czytanie projektów skierowanych na posiedzenie Sejmu, średnio odbywało się ono po 23 dniach, natomiast pierwsze czytanie projektów skierowanych do komisji – po 28 dniach. Projekty rozpatrywane przez więcej niż jedną komisję oczekiwały na rozpatrzenie nieco dłużej – w przypadku jednej komisji było to średnio 25 dni, jeśli więcej niż jedna to średnio 34 dni.

Trzeba jednak podkreślić, że rozpiętość jeśli chodzi o czas potrzebny komisjom na odbycie I czytania projektów była znaczna. W nielicznych przypadkach I czytanie projektu odbyło się nawet w dniu jego skierowania do komisji:

- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Druk Sejmowy nr 478), Komisja Obrony Narodowej;
- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o gwarancjach Skarbu Państwa dla przewoźników lotniczych (Druk Sejmowy nr 601), Komisja Infrastruktury.

Natomiast rekordziści oczekiwali na pierwsze czytanie ponad 200 dni. Najdłużej następujące projekty:

- **216 dni** – poselski projekt ustawy o ustanowieniu Krzyża Zesłańców Sybiru (Druk Sejmowy nr 530), Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych;
- **299 dni** – rządowy projekt ustawy o ratyfikacji Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o budowie i utrzymaniu granicznych obiektów mostowych w Rzeczypospolitej Polskiej zlokalizowanych w ciągu dróg publicznych poza siecią dróg krajowych, w Republice Federalnej Niemiec w ciągu dróg publicznych poza siecią dróg federalnych, podpisanej dnia 21 listopada 2000 r. we Frankfurcie nad Odrą (Druk Sejmowy nr 42), Komisja Infrastruktury, Komisja Spraw Zagranicznych;
- **443 dni** – poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Druk Sejmowy nr 805), Komisja Polityki Społecznej i Rodziny.

Wśród projektów skierowanych do pierwszego czytania w komisjach sejmowych i oczekujących na jego odbycie były takie, w przypadku których od daty skierowania do I czytania do zamknięcia na potrzeby niniejsze analizy bazy, czyli 8 grudnia 2003 r. upłynęło:

- **598 dni** – poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych (Druk Sejmowy nr 364), Komisja Infrastruktury,
- **632 dni** – poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane (Druk Sejmowy nr 301), Komisja Infrastruktury;

o **632 dni** – poselski projekt ustawy o ustanowieniu wieloletniego programu: "Program poprawy podstawowego systemu ochrony przeciwpowodziowej na Żuławach Wiślanych na lata 2003-2010" (Druk Sejmowy nr 303), Komisja Finansów Publicznych, Komisja Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych.

Wydaje się, że w powyższych przypadkach można mówić o zatrzymaniu biegu procesu legislacyjnego projektu ustawy. Pozwala to stwierdzić, że pierwszy etap, na którym proces ten może zostać zatrzymany to czas między skierowaniem do pierwszego czytania i jego przeprowadzeniem.

2.2. Prace w komisjach sejmowych przed skierowaniem projektu do drugiego czytania

Pierwsze czytanie projektu ustawy na posiedzeniu Sejmu kończy się skierowaniem projektu do komisji, chyba że Sejm w związku ze zgłoszonym wnioskiem odrzuci projekt w całości. Po zakończeniu pierwszego czytania na posiedzeniu komisji, komisja – na tym samym posiedzeniu lub na kolejnym – przechodzi do rozpatrzenia projektu.

Między pierwszym a drugim czytaniem projektu dochodzi więc do szczegółowego rozpatrzenia projektu. Można spotkać opinię, że jest to w istocie etap prac sejmowych o najbardziej zasadniczym znaczeniu. Na tym bowiem etapie dochodzi do konfrontacji różnych poglądów co do projektowanych regulacji i brzmienia poszczególnych przepisów.⁶

W analizowanym okresie po pierwszym czytaniu odbyłym na posiedzeniu Sejmu 227 projektów ustaw skierowano do dalszych prac w komisjach sejmowych, zaś komisje odbyły pierwsze czytanie w odniesieniu do 381 projektów. W sumie komisje, określane jako „komisje właściwe” przystąpiły do dalszych prac nad projektem, czyli przygotowania wniosków do drugiego czytania, w odniesieniu do 608 projektów.

2.2.1. Tryb rozpatrywania projektów ustaw

Najczęściej właściwe komisje miały pracować osobno – tak było w przypadku 443 projektów. W odniesieniu do 157 projektów ustaw wspólnie pracowały dwie komisje, a jedynie 8 projektów było rozpatrywanych przez 3 komisje sejmowe.

Wykres 4

⁶ Por. H. Pajdała, *Komisje sejmowe status i funkcjonowanie*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2003, s. 61.

Komisje autonomicznie ustalają tok prac nad projektem, co wyraża się między innymi możliwością podjęcia decyzji o rozpatrywaniu projektu w podkomisji, czy – w przypadku gdy do komisji trafiło kilka projektów ustaw regulujących tą samą materię ustawodawczą – decyzji o rozpatrywaniu ich wspólnie. Niewątpliwie te decyzje są bardzo istotne dla organizacji pracy legislacyjnej w komisjach.

Praca w podkomisjach

Komisje mogą dla szczegółowego rozpatrzenia projektu powołać podkomisje (art. 40 i 41 Regulaminu Sejmu). Podkomisja przedstawia komisjom sprawozdanie o rozpatrzonym projekcie. Przy rozpatrywaniu projektów ustaw podkomisje, tak jak komisje biorą pod uwagę opinie przedstawione przez inne komisje sejmowe i posłów, a w ich posiedzeniach powinien uczestniczyć przedstawiciel wnioskodawcy projektu. Regulamin Sejmu w rozdziale 14 „Posiedzenia komisji sejmowych” określa zasady prac w komisjach sejmowych oraz zasady dokumentacji ich pracy. Natomiast tryb pracy podkomisji nie jest tak szczegółowo określony i nie ma regulaminowego wymogu, co do jego szczegółowej dokumentacji – np. w biuletynach z posiedzeń.⁷

W analizowanym okresie, na etapie przygotowania wniosku do drugiego czytania, na 608 rozpatrywanych w komisjach projektów do podkomisji skierowano 355 projektów ustaw. Odesłanie projektu do podkomisji oznacza, że duża część szczegółowych prac nad nim będzie toczyła się na jej posiedzeniach. Komisja właściwa często ogranicza się do odesłania projektu do podkomisji, a potem do rozpatrzenia sprawozdania podkomisji.

Podkomisje są niekiedy bardzo nieliczne. W skrajnym przypadku – Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Druk Sejmowy nr 558) oraz rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Druk Sejmowy nr 854 – od 18 września 2002 r.) liczyła 3 osoby (por. Aneks).

Wykres 5

⁷ Nagrywanie i archiwizowanie posiedzeń podkomisji wprowadzono w grudniu 2003 r. na skutek pisma Marszałka Sejmu do przewodniczących komisji sejmowych.

Wspólne rozpatrywanie projektów

W dotychczasowej praktyce legislacyjnej zastał przyjęty zwyczaj, że jeżeli dwa lub więcej projekty wniesione w zbliżonym czasie regulują tę samą materię ustawodawczą, to podlegają wspólnemu rozpatrzeniu. W analizowanym okresie 88 projektów ustaw (czyli 14% projektów rozpatrywanych na tym etapie) było rozpatrywanych wspólnie w pakietach kilku ustaw. Wspólnie rozpatrywano 28 pakietów składających się z dwóch ustaw, 5 pakietów obejmujących trzy ustawy, i po jednym pakiecie składającym się z 4, 5 i 8 ustaw.

Wykres 6

Regulamin Sejmu w żaden sposób nie odnosi się do trybu rozpatrywania kilku projektów wspólnie, tym samym nie przewiduje np. nadania jednemu z projektów rozpatrywanych wspólnie z innymi projektami szczególnego statusu. Można więc powiedzieć, że ten tryb pracy w takim przypadku wynika z kształtowanego w praktyce działania zwyczaju.

W dokumentacji komisji sejmowych, gdzie znajdują się między innymi tematy poszczególnych posiedzeń komisji i podkomisji, można znaleźć informację, że tematem posiedzenia podkomisji jest „wybranie projektu bazowego do dalszych prac”. Niewątpliwie trudno wyobrazić sobie rozpatrywanie w komisji, czy podkomisji kilku projektów bez stosowania w jakimś zakresie takiej metody pracy, która bazuje na nadaniu różnej rangi projektom rozpatrywanym wspólnie. Rezultatem prac jest z reguły jedno sprawozdanie, z załączonym projektem. W statystyce sejmowej uchwalenie tego projektu traktowane jest jako uchwalenie wszystkich rozpatrywanych wspólnie projektów. Prace nad projektami rozpatrywanymi łącznie trwają z reguły dłużej, niż prace nad projektami rozpatrywanymi osobno. Zagadnienie organizacji i trybu pracy nad projektami rozpatrywanymi wspólnie wymaga osobnej analizy.

2.2.2. Projekty według rozpatrujących je komisji sejmowych

Na tym etapie prac legislacyjnych projekty ustaw były rozpatrywane przez 24 komisje stałe oraz 5 komisji nadzwyczajnych. Większość projektów, bo 533 było rozpatrywane przez komisje stałe, 72 przez komisje nadzwyczajne, a 3 projekty były rozpatrywane wspólnie przez komisję stałą i nadzwyczajną. Szczegółowe dane zamieszczamy poniżej.

Tab. 2 Projekty ustaw skierowane do rozpatrzenia w celu przygotowania wniosku do II czytania wg właściwych komisji sejmowych (stan bazy na 8 grudnia 2003 r.)

	Liczba projektów		Liczba proj. rozpatrywanych w podkomisji
	Projekty ogółem	Projekty nad którymi komisja pracuje osobno	
Finansów Publicznych (FPB)	99	63	46
Europejska (EUR)	96	92	77
Spraw Zagranicznych (SZA)	60	7	0
Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)	49	35	28
Administracji i Spraw Wewnętrznych (ASW)	47	22	22
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” (NPR)	46	43	43
Sprawiedliwości i Praw Człowieka (SPC)	44	13	23
Gospodarki (GOS)	39	23	27
Infrastruktury (INF)	33	19	14
Zdrowia (ZDR)	31	21	18
Rozwoju Wsi i Rolnictwa (RRW)	30	12	20
Edukacji, Nauki i Młodzieży (ENM)	30	17	9
Obrony Narodowej (OBN)	27	8	13
Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (STR)	27	3	21
Ustawodawcza (UST)	24	3	20
Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach (NKK)	22	22	19
Skarbu Państwa (SUP)	19	8	16
Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych (OSZ)	18	9	10
Kultury i Środków Masowego Przekazu (KSP)	14	9	7
Kultury Fizycznej i Sportu (KFS)	7	3	4
Regulaminowa i Spraw Poselskich (RSP)	5	4	4
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących stanów nadzwyczajnych (NSN)	4	4	0
Łączności Polaków z Zagranicą (LPG)	2	0	1
Do Spraw Kontroli Państwowej (KOP)	1	0	1
Etyki Poselskiej (EPS)	1	0	1
Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o informatyzacji działalności niektórych podmiotów realizujących zadania publiczne (NIF)	1	1	0
Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Wojskowych Służbach Informacyjnych (NWI)	1	1	0
Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych (MNE)	0	1	0

* Projekty rozpatrywane wspólnie przez kilka komisji są osobno w statystyce każdej komisji.

* Projekty rozpatrywane wspólnie w pakiecie kilku projektów dotyczących tej samej problematyki liczone osobno.

Najwięcej projektów trafiło do rozpatrzenia przez Komisję Finansów Publicznych, Europejską, Spraw Zagranicznych, Polityki Społecznej i Rodziny, Administracji i Spraw Wewnętrznych. Nadzwyczajna Komisja do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” okazała się bardziej obciążona pracą legislacyjną niż np. Komisja Gospodarki.

Jeśli zwrócimy uwagę na liczbę projektów, które komisja rozpatruje jako jedyna (a więc ma największą niezależność w organizacji pracy, wpływ na merytoryczny kształt projektu i odpowiedzialność za ten kształt), to okazuje się, że najbardziej obciążone

były Komisja Europejska i Nadzwyczajna Komisja do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”.

Wśród komisji nadzwyczajnych najwięcej, bo 46 projektów rozpatrywała właśnie komisja powołana do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”. Zwraca także uwagę duże obciążenie pracą legislacyjną Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Przy czym w jej przypadku istotna jest nie tylko liczba projektów – komisja rozpatrywała 22 projekty – ale też waga i zakres rozpatrywanych w niej regulacji. Komisja rozpatruje propozycje licznych zmian w prawie karnym, a także zmiany w Kodeksie cywilnym, Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym i Kodeksie spółek handlowych.

Pozostałe komisje nadzwyczajne zaangażowane w prace legislacyjną powołane zostały dla rozpatrzenia jednego projektu ustawy. Były to komisje:

- Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Wojskowych Służbach Informacyjnych (NWI),
- Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o informatyzacji działalności niektórych podmiotów realizujących zadania publiczne (NIF),
- Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących stanów nadzwyczajnych (NSN).

Niemal wszystkie komisje organizowały swoją pracę tworząc podkomisje. Jedynie Komisja Spraw Zagranicznych nie korzystała z możliwości powoływania podkomisji do rozpatrywania projektów. Jednak widać, że nawet komisje, których obciążenie pracą legislacyjną było nieznaczne, bo rozpatrywały po jednym projekcie np. Komisja Etyki Poselskiej, czy Kontroli Państwowej powoływały dla rozpatrzenia projektów podkomisje.

2.2.3. Liczba posiedzeń komisji i podkomisji przed przygotowaniem wniosku do drugiego czytania

Tryb prac komisji sejmowych nad projektami ustaw opisuje między innymi liczba posiedzeń komisji poświęconych rozpatrzeniu projektów od początku pracy do sformułowania wniosku. W przypadku, gdy komisja odesłała projekt do szczegółowego rozpatrzenia w podkomisji istotna jest także liczba posiedzeń podkomisji.

Przedstawione poniżej zestawienie liczby posiedzeń komisji poświęconych na rozpatrzenie projektu przed II czytaniem przygotowano wyłącznie w odniesieniu do projektów, dla których ten etap prac już się zakończył, czyli komisja przygotowała wniosek do II czytania (nawet jeśli II czytanie się jeszcze nie odbyło). Takich projektów było w analizowanym okresie 529.

Tab. 3 Projekty ustaw według liczby posiedzeń komisji poprzedzających II czytanie (stan bazy na 8 grudnia 2003 r.)

	Liczba posiedzeń komisji poświęconych projektowi przed jego II czytaniem *													
	0	1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	16
Liczba projektów, odnośnie do których komisje przygotowały wnioski do II czytania (N= 529)	3	208	224	57	17	2	5	4	3	1	1	1	1	2

* Posiedzenie komisji poświęcone wspólnemu rozpatrywaniu kilku projektów liczone są osobno dla każdego projektu.

** W przypadku projektów, których I czytanie odbywało się w komisjach posiedzenie nie jest uwzględniane w powyższej statystyce.

Najwięcej bo 42,3% projektów ustaw było rozpatrzone na dwóch posiedzeniach komisji, a w sumie na nie więcej niż trzech posiedzeniach rozpatrzono 93% projektów. **Projekty ustaw były rozpatrywane na średnio dwóch posiedzeniach komisji zanim komisja sformułowała swoje sprawozdanie zawierające propozycję wniosku komisji do II czytania projektu.** W przypadku części projektów ta, jak się wydaje dość ograniczona, liczba posiedzeń komisji mogła wiązać się z faktem, że większość prac została przekazana podkomisjom. Innym wyjaśnieniem stosunkowo nielicznych posiedzeń komisji na tym etapie prac może być fakt, że w analizowanym okresie stosunkowo dużo projektów nie miało charakteru kompleksowych, dużych zmian i były to nowelizacje.

Można wskazać projekty ustaw, co do których komisje sformułowały wniosek do II czytania choć po ich pierwszym czytaniu nie odbyło się żadne posiedzenie komisji, czyli wniosek był sformułowany bezpośrednio po pierwszym czytaniu to:

- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Druk Sejmowy nr 289),
- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o gwarancjach Skarbu Państwa dla przewoźników lotniczych (Druk Sejmowy nr 1142),
- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003 (Druk Sejmowy nr 2026).

Projekty ustaw rozpatrywanych na największej liczbie posiedzeń komisji to projekty ustaw budżetowych:

- 13 posiedzeń – rządowy projektu ustawy budżetowej na rok 2004 (Druk Sejmowy nr 2037), Komisja Finansów Publicznych,
- 16 posiedzeń – rządowy projekt ustawy budżetowej na rok 2003 (Druk Sejmowy nr 918), Komisja Finansów Publicznych.

Trzeba zaznaczyć, że tryb prac komisji nad ustawami budżetowymi jest szczególny i wiąże się z zasadą opiniowania części budżetowych przez tzw. komisje branżowe. W sumie zatem liczba posiedzeń komisji sejmowych poświęconych ustawie budżetowej jest znacznie wyższa niż wynika to z powyższych danych o posiedzeniach „komisji właściwej” czyli posiedzeń Komisji Budżetu i Finansów.

W analizowanym okresie projekty, które rozpatrywano na ponad 10 posiedzeniach komisji to:

- 12 posiedzeń – rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz o zmianie innych ustaw (Druk Sejmowy nr 341),
- 11 posiedzeń – rządowy projekt ustawy o Wojskowych Służbach Informacyjnych (Druk Sejmowy nr 897),
- 10 posiedzeń – rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1853).

Jako ciekawostkę można potraktować fakt, że w świetle statystyki posiedzeń komisji i podkomisji jednym z najintensywniej rozpatrywanych projektów był, ostatecznie odrzucony, a rozslawiony w czasie posiedzeń komisji śledczej rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz o zmianie innych ustaw (Druk Sejmowy nr 341). Projekt ten rozpatrywano nie tylko na 12 posiedzeniach komisji, ale także na 16 posiedzeniach podkomisji.

Poniżej przedstawiono informacje o liczbie posiedzeń podkomisji, jakie odbyły się zanim sformulowano wniosek do drugiego czytania projektów.

Tab. 4 Projekty według liczby posiedzeń podkomisji poprzedzających ich II czytanie (stan bazy na 8 grudnia 2003 r.)

	Liczba posiedzeń podkomisji poświęconych projektowi przed jego II czytaniem *																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15	16	18	19
Projekty, w odniesieniu do których przygotowano wnioski do II czytania (N=289)	21	72	52	39	26	23	14	12	8	4	7	2	3	2	2	1	1

Projekty ustaw, które rozpatrywano na od 1 do 3 posiedzeń podkomisji stanowiły 50% wszystkich projektów rozpatrywanych w podkomisjach. **Średnio projekt w podkomisji, przed przygotowaniem wniosku do II czytania, rozpatrywano na czterech i pół posiedzeniach.**

Analiza przypadków projektów ustaw, które były rozpatrywane na jednym posiedzeniu podkomisji wskazuje, że w zdecydowanej większości przypadków są to projekty rozpatrywane przez podkomisje nadzwyczajne Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”.

Ta komisja powołała trzy nadzwyczajne podkomisje i jak się zdaje przyjęła zasadę, że wszystkie kierowane do niej projekty są rozpatrywane w podkomisjach.

W analizowanym okresie najwięcej, bo 19 posiedzeń podkomisji zajął rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z recyklingiem pojazdów wycofanych z eksploatacji (Druk Sejmowy nr 1173), który ostatecznie został odrzucony przez Sejm.

2.2.4. Czas jaki upłynął od I do II czytania

Średni czas, jaki upłynął od I do II czytania dla 520 rozpatrzonych w II czytaniu projektów to 66 dni. W przypadku projektów, których pierwsze czytanie odbyło się w komisji było to 52 dni. Natomiast w przypadku projektów, których pierwsze czytanie odbyło się na posiedzeniu Sejmu – drugie czytanie odbywało się średnio po 91 dniach.

Wśród projektów, które po pierwszym czytaniu oczekują na drugie czytanie (112 projektów) średni czas (czas jaki upłynął od pierwszego czytania do zamknięcia bazy czyli 8 grudnia 2003 r. wynosił średnio **214 dni**. Najdłużej trwały prace nad całym pakietem ustaw rozpatrywanych wspólnie (druki sejmowe nr nr 53,132,181,197,387, 677,702,775) skierowanych do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach, ale także innych ustaw:

- **570 dni** – poselski projekt ustawy o przeciwdziałaniu nielegalnemu obrotowi niektórymi wyrobami akcyzowymi (Druk Sejmowy nr 428), skierowany przez Sejm do Komisji Finansów Publicznych, Komisji Gospodarki oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka z zaleceniem zasięgnięcia opinii Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej;

- **604 dni** – obywatelski projekt ustawy o zmianie ustaw o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin i ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Druk Sejmowy nr 30), skierowany przez Sejm do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, Komisji Obrony Narodowej oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny z zaleceniem zasięgnięcia opinii Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Sprawiedliwości;

- **605 dni** – poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Druk Sejmowy nr 302), rozpatrywany; skierowany 6 marca 2002 do I czytania do Komisji Gospodarki;
- **675 dni** – przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Druk Sejmowy nr 29), skierowany 5 listopada 2001 r. do I czytania do Komisji Regulaminowej i Spraw Poselskich;
- **688 dni** – obywatelski projekt ustawy o zakazie promowania przemocy w środkach masowego przekazu (Druk Sejmowy nr 4), skierowany przez Sejm do Komisji Kultury i Środków Przekazu, Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka;
- **688 dni** – poselski projekt ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Druk Sejmowy nr 103), skierowany przez Sejm do Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka z zaleceniem zasięgnięcia opinii Komisji Regulaminowej i Spraw Poselskich oraz Komisji Samorządu Terytorialnego.

2.2.5. Wnioski komisji skierowane do drugiego czytania projektów

W analizowanym okresie komisje przygotowały wnioski przed II czytaniem dotyczące 529 projektów, z czego najczęściej (w 444 przypadkach) do wniosku dołączały projekt będący efektem ich prac. W 70 przypadkach wnioskowały o uchwalenie projektu ustawy bez poprawek, a w 15 przypadkach wnioskowały o odrzucenie projektu.

Wykres 7

Rozpatrywanie projektów najczęściej wiązało się z wprowadzaniem zmian do projektu i tym samym tworzeniem jego nowej wersji, w mniejszym lub większym stopniu odległej od wersji pierwotnej. Należy podkreślić, że Izba przeprowadza II czytanie nad projektem aktu w brzemieniu przedłożonym przez komisję. Stąd regulaminowa możliwość wycofania projektu przez wnioskodawcę. Może ona być wykorzystana np. w sytuacji, kiedy projekt odbiega zbyt zasadniczo od pierwotnej treści.

2.3. Prace legislacyjne w komisjach nad dodatkowym sprawozdaniem do II czytania projektów ustaw

Drugie czytanie projektu ustawy obejmuje przedstawienie Sejmowi sprawozdania komisji o projekcie ustawy oraz przeprowadzenie debaty i ewentualnie zgłaszanie poprawek i wniosków. W razie zgłoszenia w drugim czytaniu nowych poprawek i wniosków projekt odsyłany jest ponownie do komisji, które go rozpatrywały. Komisje

po rozpatrzeniu z udziałem wnioskodawców zgłoszonych poprawek przedkładają Sejmowi dodatkowe sprawozdanie, w którym przedstawiają wniosek o ich przyjęcie lub odrzucenie.

W analizowanym okresie w drugim czytaniu Sejm skierował do komisji 340 projektów, co do których na posiedzeniu wniesiono poprawki. Poniżej przedstawiono komisje, które na tym etapie rozpatrywały poprawki.

Tab. 5 Projekty odesłane do komisji po II czytaniu wg komisji właściwych (stan bazy na 8 grudnia 2003 r.)

KOMISJE SEJMOWE	Liczba rozpatrywanych projektów *	
	OGÓŁEM	w tym praca osobno
Europejska (EUR)	51	51
Finansów Publicznych (FPB)	56	42
Spraw Zagranicznych (SZA)	1	0
Administracji i Spraw Wewnętrznych (ASW)	22	13
Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)	22	19
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” (NPR)	33	32
Gospodarki (GOS)	17	11
Sprawiedliwości i Praw Człowieka (SPC)	18	7
Infrastruktury (INF)	20	14
Zdrowia (ZDR)	21	16
Rozwoju Wsi i Rolnictwa (RRW)	18	9
Edukacji, Nauki i Młodzieży (ENM)	16	9
Obrony Narodowej (OBN)	12	4
Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (STR)	21	4
Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach (NKK)	10	10
Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych (OSZ)	5	4
Skarbu Państwa (SUP)	11	4
Kultury i Środków Masowego Przekazu (KSP)	6	5
Ustawodawcza (UST)	18	2
Kultury Fizycznej i Sportu (KFS)	2	1
Regulaminowa i Spraw Poselskich (RSP)	3	3
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących stanów nadzwyczajnych (NSN)	4	4
Łączności Polaków z Zagranicą (LPG)	1	0
do Spraw Kontroli Państwowej (KOP)	1	0
Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Wojskowych Służbach Informacyjnych (NWI)	1	1

Jak widać, komisje rozpatrywały poprawki do projektów z reguły proporcjonalnie do skali swojego obciążenia pracą legislacyjną na poprzednich etapach procesu legislacyjnego. Jedynie Komisja Spraw Zagranicznych w bardzo ograniczonym zakresie miała do czynienia z poprawkami do „swoich” projektów. Wynika to ze specyfiki jej działania obejmującego głównie ratyfikacje.

Zwraca jednak uwagę, że w drugim czytaniu często zgłaszano poprawki do projektów dostosowawczych będących w gestii Komisji Europejskiej. Powstaje pytanie, na ile były to ingerencje w przepisy dostosowujące, na ile zaś korzystanie z możliwości, by przy okazji nowelizacji dostosowującej wprowadzać zmiany o innym charakterze. Fakt, że projekt ma charakter dostosowujący, co wiąże się z jego zasadniczym celem nie wyklucza, że podejmuje się w nim inne – nie związane z pra-

wem europejskim kwestie. W tym miejscu można także nadmienić, że w analizowanym okresie w uzasadnieniach szeregu projektów nie określonych jako dostosowawcze znajduje się odwołanie do konieczności harmonizacji polskiego prawa z prawem unijnym.

Tab. 6 Projekty ustaw według liczby posiedzeń komisji przed przygotowaniem dodatkowego sprawozdania po II czytaniu (stan bazy na 8 grudnia 2003 r.)

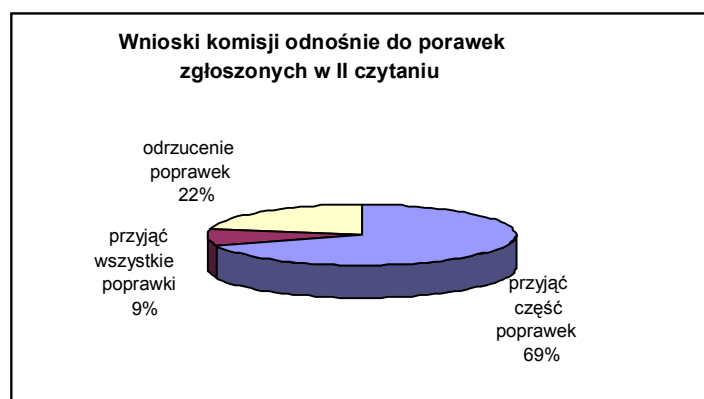
	Liczba posiedzeń komisji poświęconych projektowi przed sformułowaniem wniosku do III czytaniem projektu *				
	0	1	2	3	4
Projekty, których III czytanie odbyło się (N=327)	2	304	16	4	1

* Posiedzenie komisji poświęcone wspólnemu rozpatrywaniu kilku projektów liczone są osobno dla każdego projektu a liczba posiedzeń dotyczy wyłącznie posiedzeń, które odbyły się po II czytaniu.

Wnioski i poprawki zgłoszone w II czytaniu były z reguły (bo w 92% przypadków) rozpatrywane na jednym posiedzeniu komisji właściwych. Skłania to do wniosku, że ich rozpatrzenie nie było szczególnie trudnym wyzwaniem merytorycznym. Najwięcej, bo 4 posiedzenia poświęcono poselskiemu projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Druk Sejmowy nr 158).

Po II czytaniu projektów ustaw podkomisje podejmowały nad nimi pracę sporadycznie. W odniesieniu do 5 projektów odbyło się 1 posiedzenie podkomisji, jeden projekt był omawiany na posiedzeniu podkomisji dwa razy. Można więc uznać, że domeną działania podkomisji jest zasadniczo praca nad projektem na etapie przygotowywania wniosku do II czytania.

W analizowanym okresie komisje rozpatrzyły poprawki zgłoszone podczas II czytania w stosunku do 327 projektów, wnioskując najczęściej – bo w odniesieniu do 227 projektów ustaw o przyjęcie części poprawek zgłoszonych w II czytaniu. Odrzucenie poprawki lub poprawek w całości rekomendowano w przypadku 72 projektów ustaw, zaś przyjęcie poprawki lub wszystkich poprawek uznano za pożądane w odniesieniu do 28 projektów ustaw.

Wykres 8

Znaczna liczba poprawek zgłaszanych do projektów ustaw w trakcie ich drugiego czytania i stosunkowo częsta późniejsza akceptacja komisji właściwych dla tych poprawek skłaniają do stawiania pytań o tryb i efektywność prac komisji poprzedzających drugie czytanie projektów. W Raporcie BSiE nr 221 znajdujemy hipotezę dotyczącą faktu, że do niemal dwóch trzecich rozpatrywanych projektów były zgłaszane poprawki w trakcie II czytania: „Wydaje się, że zjawisko to wiąże się ze zbyt rzadkim

wykorzystywaniem przez posłów, którzy nie są członkami komisji rozpatrujących projekt uprawnienia do zgłaszania uwag lub propozycji poprawek w trakcie I czytania projektu na posiedzeniach komisji. Niezależnie od przyczyn takiej sytuacji jest oczywiste, że absorbowanie Izby nowymi poprawkami podczas II czytania obniża efektywność prac parlamentu”.

3. Rozpatrywanie uchwały Senatu w komisjach sejmowych

Ustawa uchwalona przez Sejm w III czytaniu jest przesłana do Senatu, który w terminie 30 dni jest obowiązany zająć wobec niej stanowisko – przyjąć ustawę bez poprawek, wprowadzić do tekstu poprawki lub wnioskować o jej odrzucenie. Uchwałę Senatu zawierającą poprawki do ustawy uchwalonej przez Sejm albo odrzucającą ustawę w całości Marszałek Sejmu kieruje do rozpatrzenia przez komisje, które projekt rozpatrywały. Do udziału w posiedzeniu na którym rozpatrywana jest uchwała Senatu, komisje zapraszają senatora sprawozdawcę reprezentującego komisje Senatu. Komisje po rozpatrzeniu uchwały Senatu przedkładają Sejmowi sprawozdanie, w którym wnioskuje o odrzucenie lub przyjęcie wszystkich lub części poprawek. Sejm na wniosek Marszałka Sejmu, może rozpatrzyć poprawki zawarte w uchwale Senatu bez skierowania jej do komisji.

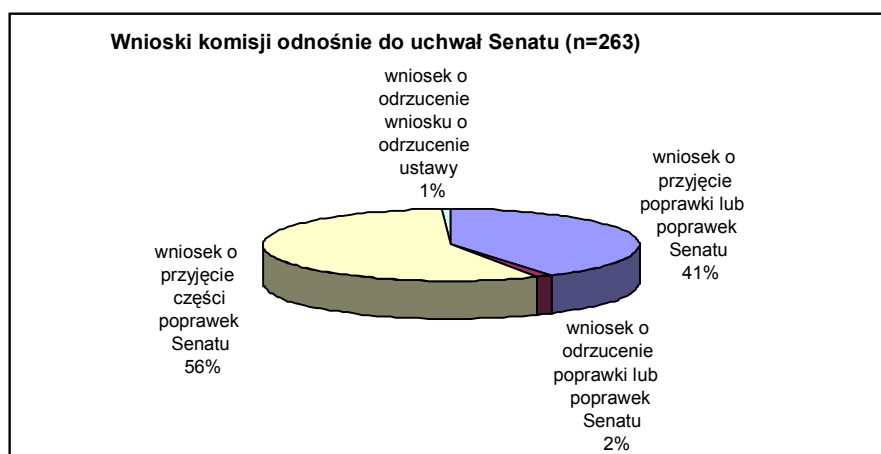
W analizowanym okresie Sejm skierował do komisji sejmowych do rozpatrzenia 269 uchwał Senatu dotyczących uchwalonych ustaw. Komisje odniosły się do 263 projektów.

Zwraca uwagę znaczna liczba poprawek Senatu formułowanych w stosunku do projektów rozpatrywanych przez Komisję Europejską, z więc z reguły do projektów dostosowawczych. Jest to zaskakujące, zważywszy że prace nad harmonizacją prawa spoczywają na Radzie Ministrów i jej projekty nie powinny w tej materii być zmieniane.

Tab. 7 Projekty rozpatrywane po uchwale Senatu wg komisji właściwych (stan bazy na 8 grudnia 2003 r.)

KOMISJE SEJMOWE	Liczba rozpatrywanych projektów	
	OGÓŁEM	w tym jako jedyna
Europejska (EUR)	55	55
Finansów Publicznych (FPB)	35	28
Administracji i Spraw Wewnętrznych (ASW)	16	13
Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)	15	11
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” (NPR)	32	32
Gospodarki (GOS)	12	9
Sprawiedliwości i Praw Człowieka (SPC)	12	5
Infrastruktury (INF)	18	13
Zdrowia (ZDR)	18	13
Rozwoju Wsi i Rolnictwa (RRW)	7	5
Edukacji, Nauki i Młodzieży (ENM)	7	1
Obrony Narodowej (OBN)	12	3
Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (STR)	18	3
Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach (NKK)	9	9
Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych (OSZ)	3	3
Skarbu Państwa (SUP)	8	3
Kultury i Środków Masowego Przekazu (KSP)	7	6
Ustawodawcza (UST)	14	1
Kultury Fizycznej i Sportu (KFS)	2	1
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących stanów nadzwyczajnych (NSN)	3	3
Łączności Polaków z Zagranicą (LPG)	1	0
do Spraw Kontroli Państwowej (KOP)	1	0
Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Wojskowych Służbach Informacyjnych (NWI)	1	1

Komisje przygotowały wnioski w stosunku do uchwał Senatu odnoszących się do 263 projektów ustaw. W 149 przypadkach wnioskowały o przyjęcie części poprawek Senatu, w 108 przypadkach zalecały przyjęcie poprawki lub poprawek, w 4 zalecały odrzucenie poprawki lub poprawek, w dwóch – zalecały „odrzucenie wniosku o odrzucenie ustawy”.

Wykres 9

4. Rozpatrywanie wniosków Prezydenta w komisjach sejmowych

Po zakończeniu postępowania ustawodawczego w parlamencie Marszałek Sejmu przedstawia uchwaloną ustawę do podpisu Prezydentowi RP.

Przed podpisaniem ustawy Prezydent może wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie jej zgodności z Konstytucją. Wystąpienie Prezydenta o przedstawienie opinii w sprawie ustawy, której przepisy Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodne z Konstytucją, Marszałek Sejmu kieruje do komisji, które rozpatrywały projekt ustawy przed uchwaleniem przez Sejm, przekazując im jednocześnie wyrok Trybunału wraz z uzasadnieniem. Komisje nie później niż w ciągu 14 dni przedstawiają Marszałkowi Sejmu stanowisko co do celowości skierowania ustawy do Sejmu albo podpisania jej przez Prezydenta z pominięciem przepisów, uznanych za niezgodne z Konstytucją. W przypadku ponownego zwrócenia ustawy do Sejmu – kierowana jest ona do komisji, które rozpatrywały projekt przez rozpatrzeniem przez Sejm. Komisje przygotowują sprawozdanie obejmujące propozycje tekstu zmian ustawy.

W analizowanym okresie Prezydent skierował do Trybunału Konstytucyjnego:

- o rządowy projekt ustawy o jednorazowym opodatkowaniu nieujawnionego dochodu oraz o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa i ustawy – Kodeks karny skarbowy rozpatrywany przez Komisję Finansów Publicznych. Trybunał Konstytucyjny orzekł przed podpisaniem ustawy przez Prezydenta jej niezgodność z Konstytucją;
- o rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o portach i przystaniach morskich (Druk Sejmowy nr 768) rozpatrywany przez Komisję Nadzwyczajną do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”. Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art.1 pkt 3;
- o rządowy projekt ustawy o uznaniu części Półwyspu Helskiego za rejon umocniony (Druk Sejmowy nr 407) rozpatrywany przez Komisje Obrony Narodowej i Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Trybunał Konstytucyjny jeszcze nie rozpatrzył wniosku.

Natomiast ustawę, której podpisania Prezydent odmówił, przekazując ją wraz z umotywowanym wnioskiem do ponownego rozpatrzenia, Marszałek Sejmu kieruje do komisji, które rozpatrywały projekt przed uchwaleniem przez Sejm. Komisje przedstawiają Sejmowi sprawozdanie, w którym wnioskuje o ponowne uchwalenie ustawy w brzmieniu dotychczasowym lub wnioski przeciwny.

W analizowanym okresie Prezydent przesłał do ponownego rozpatrzenia ustawę z dnia 19 grudnia 2002 r. o organizacji rynku biopaliw ciekłych oraz biokomponentów do ich produkcji. Ustawa ta była efektem wspólnego rozpatrywania przez Komisję Nadzwyczajną do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” trzech projektów ustaw. Były to:

- o rządowy projekt ustawy o organizacji rynku eko-paliw ciekłych oraz eko-komponentów do ich produkcji (Druk Sejmowy nr 860),
- o poselski projekt ustawy o organizacji rynku eko-paliw płynnych i ich składników (Druk Sejmowy nr 859),
- o poselski projekt ustawy o biopaliwach (Druk Sejmowy nr 860).

Po wecie Prezydenta projekty zostały odesłane do komisji właściwej, która wniosowała o to, by ich ponownie nie uchwalać. Tak też się stało. Warto jednak nadmienić, że niedługo potem Sejm uchwalił, a Prezydent podpisał ustawę (opublikowaną w

Dz. U. z 2003 r. Nr 199, poz. 1934), której projekt w dużej mierze bazował na wcześniejszych pracach w tej materii. Był to:

- o Poselski projekt ustawy o biokomponentach stosowanych w paliwach ciekłych i biopaliwach ciekłych (Druk Sejmowy nr 1945), rozpatrywany w Nadzwyczajnej Komisji do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” i Komisji Rozwoju Wsi i Rolnictwa.

5. Efektywność legislacyjna

W dwóch pierwszych latach IV kadencji Sejmu wpłynęło 673 projekty ustaw, z których w analizowanym okresie uchwalono 495 projektów ustaw (74%) w trakcie rozpatrywania było 141 projektów (21%), 20 projektów było wycofanych (3%), 13 (niecałe 2%) wycofanych i 3 nieuchwalone ponownie po wecie Prezydenta, co do jednego Trybunał Konstytucyjny orzekł niezgodność z Konstytucją przez podpisaniem przez Prezydenta.

Jeśli przyjmiemy, że rozpatrywanie przed drugim czytaniem jest w odniesieniu do większości projektów ustaw najbardziej zasadniczym etapem pracy legislacyjnej, to można „analizować efektywność” działania poszczególnych komisji na podstawie danych o stanie prac nad projektami, które te komisje rozpatrywały na tym etapie. Oczywiście z zastrzeżeniem, że stan prac nad projektami nie jest związany wyłącznie z działaniem komisji i ze świadomością, że pomijamy całkowicie specyfikę pracy każdej z komisji np. rodzaj projektów, które rozpatrują, czy skalę obciążenia pracami legislacyjnymi.

Tab. 8 Stan prac legislacyjnych nad projektami ustaw wg „komisji właściwych” przygotowujących wnioski do II czytania (stan bazy na dzień 8 grudnia 2003 r.)

Komisja	Projekty ustaw			
	Ogółem* skierowane	uchwalone	rozpatrywane	wycofane/odrzucone
Finansów Publicznych (FPB)	99	78	18	2w/1TK
Europejska (EUR)	96	78	13	2w/3od
Spraw Zagranicznych (SZA)	60	59	1	-
Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)	49	36	11	2 od.
Administracji i Spraw Wewnętrznych (ASW)	47	36	10	1 od.
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” (NPR)	46	42	1	3 veto Prez.
Sprawiedliwości i Praw Człowieka (SPC)	44	28	13	3 od.
Gospodarki (GOS)	39	26	12	1 od.
Infrastruktury (INF)	33	28	2	2 w/1 od.
Zdrowia (ZDR)	31	26	4	1 w
Rozwoju Wsi i Rolnictwa (RRW)	30	24	6	-
Edukacji, Nauki i Młodzieży (ENM)	30	25	5	-
Obrony Narodowej (OBN)	27	26	1	-
Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (STR)	27	21	6	-
Ustawodawcza (UST)	24	18	6	-
Nadzwyczajna do spraw w kodyfikacjach (NKK)	22	12	10	-
Skarbu Państwa (SUP)	19	12	6	1od
Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych (OSZ)	18	12	6	1 od
Kultury i Środków Masowego Przekazu (KSP)	14	12	1	2w/1od
Kultury Fizycznej i Sportu (KFS)	7	3	1	-

cd.

Komisja	Projekty ustaw			
	Ogółem* skierowane	uchwalone	rozpatrywane	wycofane/ odrzucone
Regulaminowa i Spraw Poselskich (RSP)	5	3	2	-
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących stanów nadzwyczajnych (NSN)	4	4	-	-
Łączności Polaków z Zagranicą (LPG)	2	1	-	-
do Spraw Kontroli Państwowej (KOP)	1	1	-	-
Etyki Poselskiej (EPS)	1	-	-	-
Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o informatyzacji działalności niektórych podmiotów realizujących zadania publiczne (NIF)	1	-	1	-
Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Wojskowych Służbach Informacyjnych (NWI)	1	1	-	-
Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych (MNE)	1	-	1	-

* Projekty rozpatrywane w komisji przed II czytaniem, liczone osobne w statystyce każdej z rozpatrujących je komisji.

Proporcjonalnie do liczby projektów rozpatrywanych, najwięcej projektów uchwalonych mają komisje: Spraw Zagranicznych i Nadzwyczajna (NPR), Obrony Narodowej, Kultury i Środków Masowego Przekazu.

W analizowanym okresie średni czas pracy nad projektem ustawy wynosił 96 dni. Jest on mierzony od daty decyzji Marszałka Sejmu o skierowaniu do I czytania do daty zakończenia III czytania dla (n=504) projektów, które odbyły III czytanie. Przy czym projekty, które po pierwszym czytaniu rozpatrywała jedna komisja (n= 367) były rozpatrywane średnio 92 dni, zaś projekty, które były rozpatrywane przez więcej niż jedną komisję (n= 128) średnio 100 dni. Wydaje się, że nie są to różnice szczególnie istotne i można powiedzieć, że **wspólne rozpatrywanie projektów przez kilka komisji nie wydłuża w sposób istotny pracy legislacyjnej**. Dodajmy natomiast, że projekty rozpatrywane wspólnie w pakiecie ustaw są średnio rozpatrywane znacznie dłużej niż projekty rozpatrywane pojedynczo.

Rozpiętość czasu pracy nad projektami była znaczna. Najdłużej rozpatrywano:

- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim, rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim – **560 dni**,
- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora – **554 dni**,
- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim – **538 dni**,
- przedstawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw – **512 dni**,
- poselski projekt ustawy o zakładach leczniczych dla zwierząt i zasadach wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej – **511 dni**,
- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz o zmianie innych ustaw – **482 dni**.

Najkrócej rozpatrywano:

- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003 – **3 dni**,
- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej – **2 dni**,

- rządowy projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz o zmianie niektórych innych ustaw, ustawę o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw oraz ustawę o zmianie ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw – **2 dni**,
- poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostkach im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw oraz ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz o zmianie niektórych ustaw – **2 dni**,
- rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o gwarancjach Skarbu Państwa dla przewoźników lotniczych – **1 dzień**.

Przedstawione poniżej dane pozwalają analizować czas pracy nad projektami ustaw rozpatrywanymi w poszczególnych komisjach. Trzeba jednak podkreślić, że czas ten nie zależy tylko od tempa prac komisji, a dotyczy przebiegu całego procesu legislacyjnego. Na potrzeby niniejszej analizy wyodrębniono projekty, które zostały uchwalone. W grupie tej znalazły się zarówno projekty uchwalone, ale jeszcze nie opublikowane, jak i projekty uchwalone i już opublikowane.

Tab. 9 Średni czas od I czytania do III czytania projektów wg komisji właściwych (stan bazy na dzień 8 grudnia 2003 r.)

KOMISJA	liczba projektów uchwalonych	średnia liczba dni od I czyt. do uchwalenia III czyt.
Spraw Zagranicznych (SZA)	59	19
Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych (OSZ)	13	36
Obrony Narodowej (OBN)	26	37
Edukacji, Nauki i Młodzieży (ENM)	25	42
Europejska (EUR)	78	71
Gospodarki (GOS)	26	74
Administracji i Spraw Wewnętrznych (ASW)	36	75
Łączności Polaków z Zagranicą (LPG)	2	86
Rozwoju Wsi i Rolnictwa (RRW)	24	87
Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (STR)	21	90
Polityki Społecznej i Rodziny (PSR)	36	92
Zdrowia (ZDR)	26	96
Infrastruktury (INF)	28	96
Finansów Publicznych (FPB)	78	99
Skarbu Państwa (SUP)	12	103
Sprawiedliwości i Praw Człowieka (SPC)	28	105
Kultury Fizycznej i Sportu (KFS)	3	117
Kultury i Środków Masowego Przekazu (KSP)	12	118
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” (NPR)	42	118
Ustawodawcza (UST)	18	146
Nadzwyczajna do spraw w kodyfikacjach (NKK)	12	231
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących stanów nadzwyczajnych (NSN)	4	257
Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Wojskowych Służbach Informacyjnych (NWI)	1	282
Regulaminowa i Spraw Poselskich (RSP)	3	309
do Spraw Kontroli Państwowej (KOP)	1	443

* Projekty rozpatrywane wspólnie uwzględnione w statystyce każdej z rozpatrujących je komisji.

Średnia liczba dni, które upłynęły od I do III czytania była – jeśli uwzględnimy komisję, która rozpatrywała projekt – bardzo zróżnicowana. Zdecydowanie najsprawniej toczyły się prace legislacyjne nad projektami rozpatrywanymi przez Komisję Spraw Zagranicznych. Wynikało to z faktu, że komisja ta rozpatrywała dość liczne (56 projektów ustaw) projekty związane z ratyfikacją umów i dokumentów międzynarodowych. Szybko pracowały także komisje Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych, Obrony Narodowej, Edukacji, Nauki i Młodzieży.

Jeśli uwzględnimy skalę prac legislacyjnych prowadzonych przez komisję to widoczna jest bardzo duża efektywność komisji najbardziej obciążonych pracą i działających pod presją czasu: Komisji Europejskiej, a także Komisji Finansów Publicznych. Generalnie można stwierdzić, że komisje znacznie obciążone pracą legislacyjną nie „wydłużają” procesu legislacyjnego – przeciwnie najdłużej trwały prace nad projektami rozpatrywanymi przez komisje w mniejszym stopniu (jeśli weźmiemy pod uwagę wyłącznie liczbę rozpatrywanych projektów) obciążone pracą legislacyjną.

Podsumowanie

Jakość prac legislacyjnych jest niewątpliwie w dużym stopniu związana z trybem i organizacją prac komisji sejmowych nad projektami ustaw np. z czasem poświęconym na rozpatrywanie projektu czyli liczbą posiedzeń, uwzględnianiem w jej toku różnych punktów widzenia, opinii i informacji. Zbiorcza analiza statystyczna nie pozwala na żadne uogólnienia i globalne oceny, gubi się w niej specyfika pracy nad każdym z projektów i specyfika prac poszczególnych komisji związana z charakterem rozpatrywanych w nich projektów. Badanie jakości procesu stanowienia prawa wymaga badań jakościowych, także monograficznych. Niemniej przedstawione statystyki mogą wskazać kierunki analizy np.:

- zagadnienie przebiegu i organizacji pracy w podkomisjach, gdyż w przypadku większości projektów ustaw jest ona zasadniczym elementem przygotowania projektu do drugiego czytania, a ten etap wydaje się szczególnie ważny w całym wieloetapowym procesie legislacyjnym,

- zagadnienie współpracy w zakresie legislacji na forum właściwych komisji i podkomisji wyrażającej się w opiniowaniu projektów przez inne komisje, posłów, a także współudziałem w dyskusji przedstawicieli innych podmiotów i ekspertów.

Przedstawione w opracowaniu dane skłaniają do kilku generalnych uwag pozwalających charakteryzować pracę legislacyjną, która toczyła się w dwóch pierwszych latach IV kadencji Sejmu:

- Prowadzone były intensywne prace nad projektami dostosowawczymi, projektami dotyczącymi finansów publicznych i szeroko rozumianej sfery gospodarczo-społecznej. Wyrażało się to znacznym obciążeniem pracą legislacyjną Komisji Europejskiej, Finansów Publicznych, ale także Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Nadzwyczajnej Komisji do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” a także w komisjach Gospodarki i Infrastruktury.
- Utrwaliła się tendencja wzrostu udziału projektów, których pierwsze czytanie odbywa się w komisjach sejmowych, co jest jednym z elementów przyspieszających tok prac legislacyjnych.
- Większość projektów rozpatrywana była na forum jednej komisji, choć jedna czwarta projektów uznana została za regulacje dotyczące przedmiotowego

zakresu działania kilku komisji i była rozpatrywana przez nie wspólnie. Wspólne rozpatrywanie projektu przez kilka komisji tylko na początkowym etapie wydłużało prace legislacyjne, generalnie nie przyczyniało się jednak do istotnego ich rozciągnięcia w czasie.

- Do pracy komisji właściwych nad blisko jedną trzecią rozpatrywanych projektów ustaw wyznaczeni byli przedstawiciele Komisji Ustawodawczej.
- Była stosowana – ukształtowana w poprzednich kadencjach praktyka – wspólnego rozpatrywania w ramach połączonej procedury projektów, które regulują tę samą materię ustawową i zostały zgłoszone w zbliżonym czasie. Udział projektów rozpatrywanych wspólnie wyniósł wśród ogółu rozpatrywanych projektów 14%.
- Stosunkowo często (w odniesieniu do 58% projektów) komisje powoływały dla rozpatrzenia projektów podkomisje. Praktyka ta była jednym z czynników ułatwiających szybką i sprawną pracę legislacyjną. Prace w podkomisjach toczyły się jednak w kameralnym gronie, bez kontroli społecznej i właściwej wszystkim innym pracom legislacyjnym prowadzonym w Sejmie transparentności.
- W analizowanym okresie komisje, w przypadku znakomitej większości projektów ustaw, nie poświęcały zbyt wiele posiedzeń na rozpatrzenie projektu. Wniosek do drugiego czytania projektu komisje przygotowywały średnio na dwóch posiedzeniach komisji. Można tłumaczyć to bardzo częstym prowadzeniem prac właściwych w podkomisjach oraz niewielkim zakresem merytorycznych zmian w szeregu projektów ustaw.
- W analizowanym okresie znakomita większość wniosków (82%) komisji do drugiego czytania projektów wiązała się z przedłożeniem projektu przygotowanego w komisji. Podkreślimy, że Izba przeprowadza drugie czytanie nad projektem aktu w brzemieniu przedłożonym przez komisję, co podkreśla fundamentalną rolę pracy jaka toczy się w komisji.
- Do znacznej liczby projektów zgłoszono w trakcie ich drugiego czytania poprawki i wnioski. Wyjątkiem w tym względzie nie były nawet projekty mające na celu harmonizację polskiego prawa z prawem Unii Europejskiej. Komisje właściwe często głosowały za przyjęciem części lub wszystkich poprawek zgłoszonych w trakcie drugiego czytania.
- Stosunkowo częste były także poprawki do uchwalonych w Sejmie ustaw zgłaszane w toku prac Senatu. Poprawki Senatu także były rzadko w całości odrzucane we wnioskach komisji właściwych – z reguły komisje wnioskowały o przyjęcie części lub wszystkich poprawek Senatu.
- Prace legislacyjne toczyły się szybko, co obrazuje średni czas pracy nad projektami. Powtórzyła się jednak sytuacja z ubiegłych kadencji, kiedy to na różnych etapach procesu legislacyjnego zatrzymywał się bieg prac nad grupą projektów, które choć nie odrzucone i wycofane mają coraz mniejsze szanse na pozytywne rozpatrzenie. Pierwszym etapem, na którym można obserwować zatrzymanie prac jest – odwleknięcia pierwszego czytania projektu po jego skierowaniu do komisji przez Marszałka Sejmu.

ANEKS

Tab. 1 Projekty komisyjne zgłoszone w dwóch pierwszych latach IV kadencji Sejmu

Komisja Rozwoju Wsi i Rolnictwa:
o zmianie ustawy o systemie oświaty, o działach administracji rządowej, przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Druk Sejmowy nr 331)
o zmianie ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej oraz zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 476)
o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Druk Sejmowy nr 1350)
o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Druk Sejmowy nr 1449)
Komisja Ustawodawcza
o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 642)
o zmianie ustawy – Kodeks karny (Druk Sejmowy nr 1847)
o zmianie ustawy Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Druk Sejmowy nr 2143)
Komisja Gospodarki
o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Druk Sejmowy nr 1348)
o zmianie ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Druk Sejmowy nr 1698)
o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz ustawy o kredycie konsumenckim (Druk Sejmowy nr 2162)
Kultury Fizycznej i Sportu
o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Druk Sejmowy nr 587)
o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Druk Sejmowy nr 2092)
Etyki Poselskiej
o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Druk Sejmowy nr 1420)
Finansów Publicznych
o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa (Druk Sejmowy nr 1237)
Kultury i Środków Przekazu
o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Druk Sejmowy nr 199)
Mniejszości Narodowych i Etnicznych
o mniejszościach narodowych i etnicznych w Rzeczypospolitej Polskiej (Druk Sejmowy nr 223)
Obrony Narodowej
o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001-2006 (Druk Sejmowy nr 1602)
Odpowiedzialności Konstytucyjnej
o Trybunale Stanu (Druk Sejmowy nr 1588)
Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych
o zmianie ustawy o odpadach (Druk Sejmowy nr 2141)
Infrastruktury
Prawo Lotnicze (Druk Sejmowy nr 385)

Tab. 2 Podkomisje prowadzące prace legislacyjne w toku pierwszych dwóch lat IV kadencji Sejmu*

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych		
ASW01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy lustracyjnej (Druk Sejmowy nr 13)	9
ASW02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 83)	9
ASW03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (druki sejmowe nr nr 103 i 103-A)	9
ASW04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o strażach gminnych oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1031)	11
ASW05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o ustanowieniu Krzyża Zesłańców Sybiru (Druk Sejmowy nr 530)	7
ASW06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Biurze Ochrony Rządu i niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1265)	5
ASW07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowych projektów ustaw: o cudzoziemcach (Druk Sejmowy nr 1300) i o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Druk Sejmowy nr 1304)	5
ASW08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji (Druk Sejmowy nr 1815)	5
ASW09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Druk Sejmowy nr 1806)	4
ASW10N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców oraz ustawy o opłacie skarbowej (Druk Sejmowy nr 1932)	7
ASW11N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o usługach detektywistycznych (Druk Sejmowy nr 2119)	5
Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży		
ENM01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o normalizacji (Druk Sejmowy nr 248)	5
ENM02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowych projektów ustaw: o Akademii Obrony Narodowej (Druk Sejmowy nr 970), o Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego (Druk Sejmowy nr 971), o Akademii Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte (Druk Sejmowy nr 972)	7
ENM03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Druk Sejmowy nr 1027)	6
ENM04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1197)	9
ENM05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o systemie informacji oświatowej (Druk Sejmowy nr 1708)	6
Komisja Etyki Poselskiej		
EPS01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Druk Sejmowy nr 1420)	6
Komisja Europejska		
EUR01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o europejskich radach zakładowych oraz sposobach informowania pracowników i konsultacji z pracownikami w przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw o zasięgu wspólnotowym (Druk Sejmowy nr 51)	5
EUR02N	Podkomisja nadzwyczajna do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej (Druk Sejmowy nr 249 – od 15 marca 2002 r. Druk Sejmowy nr 300)	6
EUR03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do podejmowania lub wykonywania niektórych działalności (Druk Sejmowy nr 268)	6
EUR04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Druk Sejmowy nr 317)	7

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
EUR05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Druk Sejmowy nr 332)	6
EUR06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (Druk Sejmowy nr 339)	8
EUR07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych (Druk Sejmowy nr 350)	5
EUR08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne (Druk Sejmowy nr 351)	9
EUR09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Druk Sejmowy nr 352)	6
EUR10N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy – Prawo dewizowe (Druk Sejmowy nr 367)	7
EUR11N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o izbach aptekarskich oraz ustawy – Prawo farmaceutyczne (Druk Sejmowy nr 368)	5
EUR12N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Druk Sejmowy nr 395)	6
EUR13N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz zmianie Kodeksu cywilnego (Druk Sejmowy nr 465)	5
EUR14N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli UE oraz członków ich rodzin na terytorium RP (Druk Sejmowy nr 464)	5
EUR15N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Druk Sejmowy nr 492)	6
EUR16N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (Druk Sejmowy nr 557)	6
EUR17N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o produktach biobójczych (Druk Sejmowy nr 583)	6
EUR18N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Druk Sejmowy nr 582)	5
EUR19N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o systemie oceny zgodności (Druk Sejmowy nr 517)	6
EUR20N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o organizacji rynku przetworów owocowych i warzywnych (Druk Sejmowy nr 658)	6
EUR21N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o odpowiedzialności karnej podmiotów zbiorowych (Druk Sejmowy nr 706)	5
EUR22N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o organizacji rynku rybnego (Druk Sejmowy nr 687)	6
EUR23N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Druk Sejmowy nr 735)	5
EUR24N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym (Druk Sejmowy nr 739)	5
EUR25N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo telekomunikacyjne (Druk Sejmowy nr 779)	6
EUR26N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 786)	4
EUR27N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o transporcie kolejowym (Druk Sejmowy nr 803)	6
EUR28N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o administrowaniu obrotem towarami z zagranicą, o zmianie ustawy – Kodeks celny oraz o zmianie innych ustaw (Druk Sejmowy nr 804)	5
EUR29N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych (Druk Sejmowy nr 856)	7
EUR30N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o organizacji rynku rybnego i pomocy finansowej w gospodarce rybnej (Druk Sejmowy nr 917)	6
EUR31N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych (Druk Sejmowy nr 1010)	4

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
EUR32N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1012)	7
EUR33N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o broni i amunicji (Druk Sejmowy nr 1048)	5
EUR34N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z recyklingiem pojazdów wycofanych z eksploatacji (Druk Sejmowy nr 1173)	5
EUR35N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarzy i położnej (Druk Sejmowy nr 1223)	5
EUR36N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zawodzie lekarza (Druk Sejmowy nr 1224)	6
EUR37N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks celny (Druk Sejmowy nr 1263)	5
EUR38N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o ochronie prawnej odmian roślin (Druk Sejmowy nr 1287)	6
EUR39N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o środkach żywienia zwierząt oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 1302)	6
EUR40N	Podkomisja nadzwyczajna do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Druk Sejmowy nr 1490)	7
EUR41N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 1532)	6
EUR42N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Druk Sejmowy nr 1511)	7
EUR43N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1598)	6
EUR44N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oceny zgodności oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 1649)	5
EUR45N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo probiercze (Druk Sejmowy nr 1646)	5
EUR46N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o weterynaryjnej kontroli granicznej (Druk Sejmowy nr 1728)	6
EUR47N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o uruchamianiu środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (Druk Sejmowy nr 1668)	9
EUR48N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1751)	6
EUR49N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o substancjach chemicznych oraz niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 1782)	4
EUR50N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Druk Sejmowy nr 1774)	5
EUR51N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Druk Sejmowy nr 1799)	5
EUR52N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 1803)	5
EUR53N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o kosmetykach (Druk Sejmowy nr 1804)	5
EUR54N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zawodzie lekarza weterynarii i izbach weterynaryjnych (Druk Sejmowy nr 1800)	5
EUR55N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego (Druk Sejmowy nr 1785) i poselskiego (Druk Sejmowy nr 1968)	12
EUR57N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz o zmianie innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1849)	6

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
EUR58N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o doświadczeniach na zwierzętach (Druk Sejmowy nr 1873)	6
EUR59N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo przewozowe oraz ustawy o żegludze śródlądowej (Druk Sejmowy nr 1872)	6
EUR60N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o ochronie roślin (Druk Sejmowy nr 1846)	5
EUR61N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks morski oraz ustawy o pracy na morskich statkach handlowych (Druk Sejmowy nr 1835)	5
EUR62N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Druk Sejmowy nr 1960)	8
EUR63N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o ochronie przyrody (Druk Sejmowy nr 1982)	6
EUR64N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Druk Sejmowy nr 1978)	5
EUR65N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz o zmianie innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1990)	6
EUR66N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Druk Sejmowy nr 2034)	5
EUR67N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o języku polskim (Druk Sejmowy nr 2032)	5
EUR68N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Druk Sejmowy nr 2093)	5
EUR69N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Druk Sejmowy nr 2091)	5
EUR70N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o czasie pracy kierowców (Druk Sejmowy nr 2090)	5
EUR71N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych oraz ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (Druk Sejmowy nr 2114)	5
EUR72N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz o zmianie innych ustaw (Druk Sejmowy nr 2116)	5
EUR73N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku tytoniu, rynku suszu paszowego oraz zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 2086)	6
EUR74N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o kontroli weterynaryjnej w handlu (Druk Sejmowy nr 2110)	6
EUR75N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie danych osobowych (Druk Sejmowy nr 2120)	5
EUR76N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego (Druk Sejmowy nr 2189)	7
EUR77N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Druk Sejmowy nr 2175)	6
EUR78N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Narodowym Planie Rozwoju (Druk Sejmowy nr 2226)	17
Komisja Finansów Publicznych		
FPB01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o przekształceniach w administracji celnej oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 262)	7
FPB01S	Podkomisja stała do kontroli realizacji inwestycji wieloletnich	9
FPB02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o elektronicznych instrumentach płatniczych (Druk Sejmowy nr 269)	9
FPB02S	Podkomisja stała ds. systemu bankowego i polityki pieniężnej	9

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba
-----	------------------	--------

		członków
FPB03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł (Druk Sejmowy nr 338)	5
FPB03S	Podkomisja stała do monitorowania systemu podatkowego	9
FPB04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 405)	6
FPB05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o przeciwdziałaniu nielegalnemu obrotowi niektórymi wyrobami akcyzowymi (Druk Sejmowy nr 428)	12
FPB06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zniesieniu Generalnego Inspektora Celnego, o zmianie ustawy o kontroli skarbowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 463)	9
FPB07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego i rządowych projektów ustaw: o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej (Druk Sejmowy nr 521), o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Druk Sejmowy nr 543), o działalności ubezpieczeniowej (Druk Sejmowy nr 544), o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych (Druk Sejmowy nr 584), o pośrednictwie ubezpieczonym (Druk Sejmowy nr 585)	7
FPB08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o postępowaniu odroczeniowym, układowym i ugodowym wobec długów producentów rolnych i przetwórstwa rolno-spożywczego (Druk Sejmowy nr 473)	7
FPB09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku rolnym (Druk Sejmowy nr 769)	11
FPB10N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zużywanego w produkcji rolnej (Druk Sejmowy nr 738)	11
FPB11N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (Druk Sejmowy nr 991)	7
FPB12N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kontroli skarbowej, ustawy – Kodeks karny skarbowy, ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł, ustawy Kodeks postępowania karnego (Druk Sejmowy nr 1514)	7
FPB13N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o podatku akcyzowym (Druk Sejmowy nr 1769)	7
FPB14N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego i poselskiego projektów ustaw o finansach publicznych (druki sejmowe nr nr 1828 i 1844; od dn. 22 października 2003 r. (Druk Sejmowy nr 1958)	9
Komisja Gospodarki		
GOS01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o finansowym wspieraniu inwestycji (Druk Sejmowy nr 97)	12
GOS02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Druk Sejmowy nr 302)	7
GOS03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego i obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druki sejmowe nr nr 468 i 579)	8
GOS04N	Podkomisja nadzwyczajna do rządowego projektu ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczej (Druk Sejmowy nr 588)	6
GOS05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Druk Sejmowy nr 810)	11
GOS06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o stopniach górniczych, honorowych szpadach górniczych i mundurach górniczych (Druk Sejmowy nr 1030)	3
GOS07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim (Druk Sejmowy nr 1043)	5

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba
-----	------------------	--------

		członków
GOS08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Druk Sejmowy nr 1123)	5
GOS09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zamówieniach publicznych (Druk Sejmowy nr 1281), senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zamówieniach publicznych (Druk Sejmowy nr 1557 od 9 maja 2003 r.)	8
GOS11N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki (Druk Sejmowy nr 1460)	4
GOS12N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o giełdach towarowych oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1556)	5
GOS13N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Druk Sejmowy nr 1415) oraz (od dn. 27 listopada 2003 r.) komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz ustawy o kredycie konsumenckim (Druk Sejmowy nr 2162)	4
GOS14N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo własności przemysłowej oraz ustawy – przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Druk Sejmowy nr 1607)	5
GOS15N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o finansowym wspieraniu inwestycji oraz ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Druk Sejmowy nr 1639)	5
GOS16N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych (Druk Sejmowy nr 1642)	5
GOS17N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Druk Sejmowy nr 1729)	3
GOS18N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 1875)	5
GOS19N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw ciekłych (Druk Sejmowy nr 2039)	6
GOS20N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy – Prawo zamówień publicznych (Druk Sejmowy nr 2218)	7
GOS21N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o towarach paczkowanych (Druk Sejmowy nr 2221)	3
GOS22N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o restrukturyzacji hutnictwa żelaza stali (Druk Sejmowy nr 2203)	5
Komisja Infrastruktury		
INF01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych (Druk Sejmowy nr 315)	12
INF01S	Podkomisja stała ds. budownictwa oraz gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej	12
INF02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisijnego projektu ustawy Prawo lotnicze (Druk Sejmowy nr 385)	10
INF03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o gwarancji płatności budowlanych (Druk Sejmowy nr 452)	10
INF03S	Podkomisja stała ds. łączności i nowoczesnych technik informacyjnych	
INF04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego "Program ochrony brzegów morskich" (Druk Sejmowy nr 645)	13
INF05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowych projektów ustaw: o budowie i eksploatacji dróg krajowych (Druk Sejmowy nr 857) oraz o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Druk Sejmowy nr 858)	12
INF06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Druk Sejmowy nr 908)	8

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
-----	------------------	-----------------

INF07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o restrukturyzacji zobowiązań koncesyjnych operatorów stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych (Druk Sejmowy nr 934)	15
INF08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o zmianie ustawy Prawo o ruchu drogowym (Druk Sejmowy nr 875)	11
INF09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1044)	11
INF10N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1421)	11
INF11N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o wykonywaniu prac podwodnych (Druk Sejmowy nr 1448)	6
INF12N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz o zmianie innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1933)	10
INF13N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o zmianie ustawy o izbach morskich (Druk Sejmowy nr 2033)	7
Komisja Kultury Fizycznej i Sportu		
KFS02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o Polskiej Konfederacji Sportu (Druk Sejmowy nr 391)	8
KFS03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Druk Sejmowy nr 587)	12
KFS05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Konfederacji Sportu (Druk Sejmowy nr 1748)	7
KFS08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Druk Sejmowy nr 2092)	7
Komisja Kultury i Środków Przekazu		
KSP02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz o zmianie innych ustaw (Druk Sejmowy nr 341)	9
KSP03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zabytkach (Druk Sejmowy nr 624) oraz poselskiego projektu ustawy o ochronie dziedzictwa narodowego (Druk Sejmowy nr 537)	5
KSP05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Druk Sejmowy nr 1348)	5
KSP06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy zmieniającej ustawę o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz ustawę o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Druk Sejmowy nr 1600)	7
Komisja Łączności z Polakami za Granicą		
LPG02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o repatriacji (Druk Sejmowy nr 1301)	9
Komisja Mniejszości Narodowych i Etnicznych		
MNE01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisyjnego projektu ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych w Rzeczypospolitej Polskiej (Druk Sejmowy nr 223)	13
Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach		
NKK01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu nowelizacji Kodeksu karnego (druki sejmowe nr nr 53, 132, 181, 197, 387, 677, 702, 775)	7
NKK02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu nowelizacji Kodeksu postępowania karnego (Druk Sejmowy nr 182)	6
NKK03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu nowelizacji Kodeksu karnego wykonawczego	5
NKK05N	Podkomisja nadzwyczajna do nowelizacji Kodeksu cywilnego (Druk Sejmowy nr 666)	5
NKK06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Druk Sejmowy nr 1049)	5
NKK07N	Podkomisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 965)	5
NKK08N	Podkomisja Nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1162)	5

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
-----	------------------	-----------------

NKK09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1566)	5
NKK10N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia nowelizacji Kodeksu spółek handlowych (Druk Sejmowy nr 1666)	5
Nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” (NPR)		
NPR01N	Podkomisja nadzwyczajna ds. problematyki społecznej	10
NPR02N	Podkomisja nadzwyczajna ds. gospodarki	11
NPR03N	Podkomisja nadzwyczajna ds. finansów i ubezpieczeń	10
Komisja Obrony Narodowej		
OBN01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia pilnego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (Druk Sejmowy nr 418)	6
OBN02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o uznaniu Półwyspu Helskiego za rejon umocniony (Druk Sejmowy nr 407)	6
OBN03N	Podkomisja nadzwyczajna do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (Druk Sejmowy nr 802)	4
OBN04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Druk Sejmowy nr 886)	9
OBN05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1167)	5
OBN06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Druk Sejmowy nr 1119)	5
OBN07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych RP oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1850)	5
Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa		
OSZ01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska i ustawy – Prawo wodne (Druk Sejmowy nr 678)	6
OSZ02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach, ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej oraz ustawy o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 732)	6
OSZ03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o podatku leśnym oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 770)	12
OSZ04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o racjonalnym wykorzystaniu odnawialnych zasobów energii (Druk Sejmowy nr 905)	9
OSZ05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Druk Sejmowy nr 1640)	8
OSZ06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie (Druk Sejmowy nr 1758 oraz druk 2010)	10
OSZ07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach (Druk Sejmowy nr 2141)	10
Komisja Polityki Społecznej i Rodziny		
PSR01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Druk Sejmowy nr 558) oraz rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Druk Sejmowy nr 854)	3
PSR01S	Podkomisja stała ds. osób niepełnosprawnych	9

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
-----	------------------	-----------------

PSR03N	Podkomisja nadzwyczajna do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (Druk Sejmowy nr 644)	8
PSR03S	Podkomisja stała ds. dzieci i młodzieży	8
PSR04N	Podkomisja nadzwyczajna do rządowego projektu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 556)	8
PSR05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Druk Sejmowy nr 874)	7
PSR06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz ustawy o systemie oświaty (Druk Sejmowy nr 981)	11
PSR07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Druk Sejmowy nr 1070)	5
PSR08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia obywatelskiego projektu ustawy o zakazie promowania przemocy w środkach masowego przekazu (Druk Sejmowy nr 4)	9
PSR09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin i ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Druk Sejmowy nr 1161)	9
PSR10N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz ustawy – Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Druk Sejmowy nr 1047) oraz poselskiego projektu ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 852)	9
PSR11N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących indywidualnie pracowników (Druk Sejmowy nr 1155)	6
PSR12N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1160)	7
PSR13N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zatrudnieniu socjalnym (Druk Sejmowy nr 979)	9
PSR14N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o rencie socjalnej (Druk Sejmowy nr 1391)	7
PSR15N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o służbie zastępczej (Druk Sejmowy nr 1459)	8
PSR16N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1489)	18
PSR17N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o świadczeniach rodzinnych (Druk Sejmowy nr 1555)	9
PSR18N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisijnego projektu ustawy o zmianie ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Druk Sejmowy nr 1698)	6
PSR19N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o indywidualnych kontaktach emerytalnych (Druk Sejmowy nr 1942), rządowego projektu ustawy o pracowniczych programach emerytalnych (Druk Sejmowy nr 1953) oraz poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o pracowniczych programach emerytalnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 855)	8
PSR20N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o pomocy społecznej (Druk Sejmowy nr 2012)	9
PSR21N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Druk Sejmowy nr 805)	6
Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi		
RRW01N	Podkomisja nadzwyczajna do spraw biopaliw	6

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
RRW01S	Podkomisja stała do spraw finansowego wspierania restrukturyzacji wsi	6

RRW02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru (Druk Sejmowy nr 403)	8
RRW03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o przeznaczeniu gruntów rolnych do zalesienia (Druk Sejmowy nr 363)	7
RRW04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustaw o systemie oświaty, o działach administracji rządowej, przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Druk Sejmowy nr 331)	9
RRW05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zakładach leczniczych dla zwierząt i zasadach wykonywania praktyki lekarsko-weterynaryjnej (Druk Sejmowy nr 627)	5
RRW06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego i rządowego projektów ustaw o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomości rolnymi Skarbu Państwa (druki sejmowe nr nr 536 i 774)	7
RRW08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskich projektów ustaw: o obrocie ziemią rolną (Druk Sejmowy nr 401) oraz o obrocie nieruchomościami rolnymi i dzierżawie rolniczej oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 697)	9
RRW09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (druki sejmowe nr nr 401, 697 i 1128)	13
RRW13N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz Inspekcji Weterynaryjnej (Druk Sejmowy nr 1330)	7
RRW14N	Podkomisja nadzwyczajna do pilnego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru (Druk Sejmowy nr 1478)	5
RRW15N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o zmianie ustawy o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Druk Sejmowy nr 1510)	12
RRW16N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (Druk Sejmowy nr 1705)	10
RRW17N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Druk Sejmowy nr 1822)	8
RRW18N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych oraz o zmianie innych ustaw (Druk Sejmowy nr 2082)	10
Komisja Regulaminowa i Spraw Poselskich		
RSP01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia przedstawionych przez Prezydenta RP i posłów projektów ustaw o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora (druki sejmowe nr nr 29 i 158 oraz nr 664 od dnia 27 sierpnia 2002 r.)	10
RSP01S	Podkomisja stała do spraw warunków wykonywania mandatu posła	3
Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka		
SPC01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw reformujących system sądownictwa administracyjnego (druki sejmowe nr nr 18, 19, 20, 77, 78 i 79)	8
SPC02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o Sądzie Najwyższym (Druk Sejmowy nr 496)	5
SPC03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o nabywaniu przez użytkowników wieczystych prawa własności nieruchomości (Druk Sejmowy nr 741)	3
SPC04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o przenoszeniu treści księgi wieczystej do struktury księgi wieczystej prowadzonej w systemie informatycznym oraz o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Druk Sejmowy nr 773)	5
SPC06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o prokuraturze, ustawy – Prawo o ustroju sądów wojсковych oraz niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1298)	5
SPC07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o opłatach w sprawach karnych (Druk Sejmowy nr 1345)	5
SPC09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu nowelizacji ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa	3
SPC10N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 1694)	8

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
SPC11N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Druk Sejmowy nr 1823)	5

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej

STR01N	Podkomisja nadzwyczajnej do rozpatrzenia poselskich projektów ustaw: o samorządzie gminnym, samorządzie powiatowym i samorządzie województwa oraz o zmianie ustawy Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (druki sejmowe nr nr 151, 152, 153, 154, 167, 167-A i 168)	14
STR02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Druk Sejmowy nr 164)	11
STR04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustaw – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 642)	14
STR05N	Podkomisja nadzwyczajna do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa (Druk Sejmowy nr 591)	16
STR06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 828)	9
STR07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o uzdrowiskach, lecznictwie uzdrowiskowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 984) i rządowego projektu ustawy o uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej, lecznictwie uzdrowiskowym i gminach uzdrowiskowych oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 1910)	18
STR08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektu ustawy o zmianie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych (Druk Sejmowy nr 1097)	10
STR09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zasadach nieodpłatnego przekazywania udziałów i akcji Skarbu Państwa w niektórych spółkach jednostkom samorządu terytorialnego (Druk Sejmowy nr 1697)	8
STR10N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Druk Sejmowy nr 1732)	15
STR11N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o przeprowadzeniu kontroli w administracji publicznej (Druk Sejmowy nr 1824)	9
STR12N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa (Druk Sejmowy nr 1749)	8

Komisja Skarbu Państwa

SUP01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia projektów ustaw o zmianie ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz niektórych innych ustaw (druki sejmowe nr nr 625, 778)	6
SUP02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Druk Sejmowy nr 1196 oraz Druk Sejmowy nr 1577 od dnia 3 czerwca 2003 r.)	6
SUP02S	Podkomisja stała do spraw przekształceń własnościowych w sektorach strategicznych	
SUP03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz Agencji Mienia Wojskowego a także ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Druk Sejmowy nr 1390)	5
SUP04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia senackiego projektu ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Druk Sejmowy nr 1463; od dn. 29 lipca 2003 r. Druk Sejmowy nr 1778)	5
SUP05N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o funduszach inwestycyjnych (Druk Sejmowy nr 1773)	6
SUP06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Druk Sejmowy nr 1834)	9
SUP07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o sekurytyzacji (Druk Sejmowy nr 2080)	6

cd.

KOD	Nazwa podkomisji	Liczba członków
-----	------------------	-----------------

Komisja Ustawodawcza		
UST01N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (Druk Sejmowy nr 809)	6
UST02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia senackiego projektu ustawy o równym statusie kobiet i mężczyzn (Druk Sejmowy nr 1313)	5
UST04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o partiach politycznych (Druk Sejmowy nr 1884)	6
Komisja Zdrowia		
ZDR02N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym i niektórych innych ustaw (Druk Sejmowy nr 253)	9
ZDR03N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Druk Sejmowy nr 393)	9
ZDR04N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowych projektów ustaw: o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne (Druk Sejmowy nr 505), o zmianie ustawy przepisy wprowadzające ustawę – Prawo farmaceutyczne, ustawę o wyrobach medycznych oraz ustawę o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Druk Sejmowy nr 466), o zmianie ustawy o wyrobach medycznych (Druk Sejmowy nr 508), o zmianie ustawy o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Druk Sejmowy nr 469)	9
ZDR06N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów udzielanych lekarzom, lekarzom stomatologom, pielęgniarkom, położnym i technikom medycznym oraz o umarzeniu tych kredytów (Druk Sejmowy nr 528)	7
ZDR07N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o diagnostyce laboratoryjnej (Druk Sejmowy nr 851)	5
ZDR08N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Druk Sejmowy nr 932)	11
ZDR09N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o świadczeniu usług ratownictwa medycznego (Druk Sejmowy nr 924)	5
ZDR10N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zawodzie felczera (Druk Sejmowy nr 1118)	5
ZDR11N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o służbie medycyny pracy (Druk Sejmowy nr 1024)	6
ZDR12N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o publicznej służbie krwi oraz o zmianie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Druk Sejmowy nr 1175)	8
ZDR13N	Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Druk Sejmowy nr 1745)	11

* Część z wymienionych wyżej podkomisji rozpatrywała więcej niż jeden projekt ustawy – liczba projektów rozpatrywanych w podkomisjach nie pokrywa się z liczbą podkomisji.